

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**ORMANCILIK SEKTÖRÜNDE SÜBVANSİYONLAR VE SÜBVANSİYON
BENZERİ UYGULAMALAR**

(ARTVİN ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülfe MERTTÜRK

Artvin-2012

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**ORMANCILIK SEKTÖRÜNDE SÜBVANSİYONLAR VE SÜBVANSİYON
BENZERİ UYGULAMALAR**

(ARTVİN ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülfe MERTTÜRK

**Danışmanlar
Yrd. Doç. Dr. Atakan ÖZTÜRK
Prof. Dr. Mustafa Fehmi TÜRKER**

Artvin-2012

T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

ORMANCILIK SEKTÖRÜNDE SÜBVANSİYONLAR VE SÜBVANSİYON
BENZERİ UYGULAMALAR
(ARTVİN ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ÖRNEĞİ)

Gülfe MERTTÜRK

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 12.07.2012

Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 05.09.2012

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Atakan ÖZTÜRK

2. Danışman : Prof. Dr. Mustafa Fehmi TÜRKER

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Habip EROĞLU

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Muhammed ARDIÇ

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Sevim İNANÇ

ONAY:

Bu Yüksek Lisans Tezi, Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından 05/09/2012 tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../..... tarih ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

.../.../.....

Doç. Dr. Turan SÖNMEZ
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

“Ormancılık Sektöründe Sübvansiyonlar ve Sübvansiyon Benzeri Uygulamalar (Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Örneği)” başlıklı bu araştırma, Artvin Çoruh Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu araştırmanın planlanmasında ve tezin yazım sürecinde kaynak ve bilgilerini açarak yardımlarını esirgemeyen tez danışmanlarım; Sayın Hocalarım Prof. Dr. Mustafa Fehmi TÜRKER ve Yrd. Doç. Dr. Atakan ÖZTÜRK’e içtenlikle teşekkür ederim.

Tez çalışmalarım süresince yardımlarını esirgemeyen Arş. Gör. Ufuk DEMİRCİ’ye teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca Artvin Orman Bölge Müdürlüğü İşletme ve Pazarlama Şube Müdürü Sayın Kemal DİKİLİTAŞ’a araştırma verilerinin temini noktasındaki katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Hayatımın her alanında olduğu gibi bu çalışma boyunca da manevi desteğini esirgemeyen başta babam ve annem olmak üzere bütün aileme sonsuz teşekkür ederim.

Gülfe MERTTÜRK

Artvin - 2012

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ

.....IV

İÇİNDEKİLER.....V

ÖZET.....IV

SUMMARY.....V

TABLolar

DİZİNİ.....VI

ŞEKİLLER DİZİNİ.....VII

KISALTMALAR DİZİNİ..... VIII

1. GENEL BİLGİLER.....1

1.1. Giriş 1

1.2. Literatür Özeti..... 3

1.2.1. Ormancılık Sektörüyle İlgili Çalışmalar 3

1.2.2. Ormancılık Sektörü Dışındaki Çalışmalar5

1.3. Kavramsal Çerçeve.....6

1.3.1. Sübvansiyon Tanımı, Unsurları, Türleri ve Etkileri7

1.3.1.1. Sübvansiyon Tanımı7

1.3.1.2. Sübvansiyonun Unsurları9

1.3.1.3. Sübvansiyonun Türleri ve Etkileri10

1.4. Ormancılık Sektöründe Sübvansiyonlar12

1.5. Ormancılık Sektöründe Uygulanan Sübvansiyonlarla Diğer Sektörlerde

Uygulanan Sübvansiyonlar ve Karşılaştırılması18

1.5.1. Tarım, Sanayi ve Hizmet Sektörlerinde Uygulanan Sübvansiyonlar18

1.5.2.Ormancılık Sektörü ve Tarım, Sanayi, Hizmet Sektörleri Sübvansiyonları

Karşılaştırması20

2. MATERYAL VE YÖNTEM.....23

2.1. Materyal23

2.2. Araştırma Alanının Genel Tanıtımı23

2.3. Yöntem.....26

2.3.1. Araştırma Kapsamının Belirlenmesi.....	26
2.3.2. Araştırma Verilerinin Elde Edilmesi.....	26
3. BULGULAR	28
3.1. Sübvansiyonlar ve Sübvansiyon Benzeri Uygulamalar	28
3.1.1. Tahsisli Odun Satışları.....	28
3.1.2. İndirimli Yapacak Odun Satışları	29
3.1.2.1. 31. Madde Yapacak Odun Satışı.....	29
3.1.2.2. 32. Madde Yapacak Odun Satışı.....	31
3.1.2.3. 33. Madde Yapacak Odun Satışı.....	33
3.1.2.4. 34. Madde Yapacak Odun Satışı.....	34
3.1.2.5. Toplam İndirimli Yapacak Odun Satışı	36
3.1.3. İndirimli Yakacak Odun Satışları	38
3.1.3.1. 31. Madde Yakacak Odun Satışı.....	38
3.1.3.2. 32. Madde Yakacak Odun Satışı.....	40
3.1.3.3. 34. Madde Yakacak Odun Satışı.....	42
3.1.3.4. Toplam İndirimli Yakacak Odun Satışı.....	43
3.2. Sübvansiyonla Benzeri Uygulamaların Artvin OBM Gelir-Gider Dengesine Etkisi	45
3.3. Sübvansiyon Benzeri Uygulamaların Genel Satışlarla Karşılaştırılması	48
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	51
KAYNAKLAR.....	55
EKLER.....	59
ÖZGEÇMİŞ	69

ÖZET

Artvin Orman Bölge Müdürlüğü (OBM) gelirlerinin büyük bir kısmını yapacak ve yakacak odun satışlarından elde etmektedir. Bazı kamu kurumlarına (TEDAŞ, eski SEKA, TELEKOM, TKİ vb.) protokoller gereğince yapılan tahsisli satışlar ile orman köylüleri ve orman köyü kalkındırma kooperatiflerine uygulanan indirimli satışlar sonucunda, orman işletmelerinin ve dolayısıyla orman bölge müdürlüklerinin toplam gelirleri düşmektedir. Sübvansiyon veya sübvansiyon benzeri olarak nitelenen bu tür uygulamalar, orman işletmelerinin faaliyet dönemlerini zararla kapatmalarında ya da var olan zararlarının daha da artmasında etkili olmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Artvin OBM bünyesinde uygulanan sübvansiyon veya sübvansiyon benzeri olarak adlandırılan satışların, kurumun dönem sonu bilançolarındaki etkisinin belirlenmesidir. Bu amaçla söz konusu satış gerçekleştirmeleri ile birlikte bu satışların tamamının piyasa satışları türünden yapılması varsayımında, 2006-2010 yılları bilanço dönemlerinde kurumun gelir-gider dengesindeki değişim irdelenmiştir.

Araştırmada Artvin OBM’de ilgili dönemde tüm satışların piyasa satışları şeklinde yapılması varsayımı altında, gelirlerin giderleri karşılama oranının 5 yıllık dönem ortalaması olarak % 58’ den % 72’ye yükseldiği görülmüştür. Sübvansiyon benzeri uygulamaların 2006-2010 yılları arasında yapacak odun satışında genel satış gelirleri içerisindeki payı % 8,43, yakacak odun satışında genel satış gelirleri içerisindeki payı ise % 18,29’ dur. Ayrıca, yapacak odun genel satış miktarlarında % 10,88, yakacak odun genel satış miktarlarında ise % 86,69 sübvansiyon benzeri satış yapıldığı görülmüştür.

Sonuçta, OBM’lerce gerçekleştirilen sübvansiyon ve/veya sübvansiyon benzeri uygulamaların hazine bütçesinden karşılanması, ormancılık sektöründe işletmeler ve OBM’ler düzeyinde gelir kaybı ve dönem sonu bilançolarının olumsuz etkilenmesini önleyebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sübvansiyon, Satış Yöntemleri, İşletme Gelirleri, Orman Köylüsü

SUMMARY

SUBSIDIES AND SUBSIDY-LIKE PRACTICES IN FORESTRY SECTOR (EXAMPLE OF ARTVIN REGIONAL DIRECTORATE OF FORESTRY)

Artvin Regional Directorate of Forestry earn the major part of income from the industrial and fuel wood selling. The total income of the forest enterprises decrease as a result of placing to some public enterprises (TEDAŞ, SEKA, TELEKOM, private particle board and paper factories) and discounted sales to forest villagers and forest village cooperatives. Due to such subsidies provided by government, forest enterprises make a loss at the end of operating cycle.

The aim of this study is to determine how the subsidies and similar implementations effect the year-end balance sheet. In this context, the profit-loss statement in 2006-2010 period is analyzed hypothetically as all the sales are market sales.

In conclusion, under the assumption of all sales were as market sales in Artvin RDF, it is seen that cost coverage ratio of income would increase from 58% to 72%. Between 2006-2010 shares of the subsidy-like practices in overall sales revenue are % 8,43 for industrial wood and % 18,29 for fuel wood. Also, it is seen that subsidy-like sales are % 10,88 for industrial wood and % 86,69 for fuel wood in overall sales revenues.

Revenue loss of forestry sector and negative effects of subsidies on balance sheets can be avoided by financing subsidies from state treasury. Also revenue loss of RDF can be avoided by averting illegal utilization due to efficient control.

Key Words: Subsidy, selling methods, operating revenues, forest villager

TABLULAR DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 1. Ormancılık sektöründe sübvansiyonlar ve sübvansiyon benzeri uygulamalar	14
Tablo 2. 31. madde yapacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması	30
Tablo 3. 32. madde yapacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması	31
Tablo 4. 33. madde yapacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması	33
Tablo 5. 34. madde yapacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması	35
Tablo 6. Artvin OBM'ye ait toplam yapacak odun satış geliri karşılaştırması	36
Tablo 7. 31. madde yakacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması	38
Tablo 8. 32. madde yakacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması	40
Tablo 9. 34. madde yakacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması	42
Tablo 10. Artvin OBM'ye ait toplam yakacak odun satış geliri karşılaştırması	44
Tablo 11. Artvin OBM gerçekleşen gelir ve giderlerin karşılaştırılması	45
Tablo 12. Artvin OBM hipotetik gelir ve gerçekleşen giderlerin karşılaştırılması ...	47
Tablo 13. Artvin OBM toplam yapacak ve indirimli yapacak odun satışları.....	48
Tablo 14. Artvin OBM toplam yakacak ve indirimli yakacak odun satışları.....	49
Tablo 15. Artvin OBM toplam yapacak ve yakacak odun ile indirimli yapacak ve yakacak odun satışları	49

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. Artvin OBM genel alan durumu haritası.....	24
Şekil 2. Artvin OBM yapacak odun tahsisli ve piyasa satış fiyatı karşılaştırması ...	29
Şekil 3. Artvin OBM gerçekleşen ve hipotetik gelir/gider oranları.....	47

KISALTMALAR DİZİNİ

ÇOB	Çevre ve Orman Bakanlığı
DDY	Devlet Demir Yolları
DOİ	Devlet Orman İşletmeleri
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
Ha	Hektar
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsleri
KÖY	Kalkınmada Öncelikli Yörelere
OBM	Orman Bölge Müdürlüğü
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
OSİB	Orman ve Su İşleri Bakanlığı
PTT	Posta Banka Lojistik
SEKA	Selüloz Ve Kâğıt Sanayi
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
TEK	Türkiye Elektrik Kurumu
TİSK	Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
TKİ	Türkiye Kömür İşletmeleri
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
vb.	ve benzeri

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

Günümüzde hemen hemen tüm ülkelerde devlet, ekonomiyi yönlendirme, sosyal kaygılar, çevresel sorunların giderilmesi vb. nedenlerle ekonomiye oldukça farklı şekil ve düzeylerde müdahale etmektedir. Bu müdahale sürecinde pek çok sektörde en yaygın olarak kullanılan araçlardan biri sübvansiyonlardır (Pekin, 1988).

Genel olarak sübvansiyonlar üretimi teşvik ve idame amacıyla yapılan devlet yardımları olarak görülmektedir. Bununla birlikte, tüketimde kullanılmak üzere aile bütçelerine, özel kişilere yapılan ve genellikle sosyal amaçlı olan mali yardımlar şeklindeki, devlet tarafından ekonomiye yapılan müdahaleler de sübvansiyon sayılabilmektedir (Pekin, 1988; Alkin, 2010).

Ülkemizde gerek üreticileri teşvik etmek ve gerekse tüketicilere katkı sağlamak amacıyla devlet tarafından farklı sektörlerde farklı sübvansiyon uygulamaları gerçekleştirilmektedir. Örneğin tarım sektöründe üretimi arttırmaya dönük sübvansiyonlar uygulanmakta ve aynı zamanda ithal tarım ürünü girdisinin azaltılması amaçlanmaktadır. Benzer durum sanayi ve hizmet sektörleri için farklı şekil ve düzeylerde de olsa söz konusudur. Üreticileri teşvik etmeye dönük bu tür sübvansiyonlar, hem sektörel gelişmeyi hem de yurt dışına döviz çıkışını engellemeye yönelik makroekonomik politikaları destekler niteliktedir.

Ülkemiz ormancılık sektöründe ise hem üretici konumunda olan kurumların hem de tüketici konumunda olan kesimlerin teşvik edilmesi söz konusudur. Nitekim, ormanların tamamına yakınının devlet mülkiyetinde olmasına bağlı olarak bir kamu sektörü görünümünde olan ormancılık sektöründe başta orman köylüleri olmak üzere, ormanlarla doğrudan ya da dolaylı ilişki içinde olan çeşitli kesim ve kuruluşlara yönelik ayrıcalıklı uygulamalar ve katkılar uzun yıllardır uygulanagelmektedir. Dolayısıyla sektör bünyesinde, üretimi veya tüketimi etkileme amacı doğrultusunda, kısmen veya tamamen sübvansiyonlarla örtüşen bazı uygulama

ve düzenlemeler yer almaktadır (Kayacan, 2006). Bu tür uygulamalar ve düzenlemeler arasında yasal yasal mevzuata bağılı olarak; orman köylülerine, bazı kamu kuruluşlarına, afetzedelere vb. yönelik yapılan indirimli orman ürünleri satışları önemli bir yer tutmaktadır.

Ülkemiz ormancılık sektöründe uygulanan satışlar genel olarak; açık artırmalı satışlar, tahsisli satışlar ve 6831 sayılı Orman Kanununun 31. , 32. , 33. ve 34. maddeler gereğince hak sahiplerine yapılan indirimli satışlar şeklinde gerçekleşmektedir (Öztürk ve Türker, 1998). Doğaldır ki bu satışlar arasında tahsisli ve indirimli satış olarak adlandırılan ve sübvansiyonlarla ilişkilendirilebilecek uygulamalar, bir taraftan ormancılık sektörünün sosyal amaçlarını yerine getirmesine katkı sağlarken, diğer taraftan çeşitli ormancılık yatırımları için kaynak sıkıntısı çeken sektörün finansal sorunlarını daha da arttırmaktadır.

Nitekim orman köylülerine yönelik indirimli orman ürünleri satışlarını da içine alan hak ve ayrıcalıklar sayesinde; orman köylülerinin yasadışı ağaç kesimlerinin önlenmesi, refah seviyelerinin artırılması ve devletle olan ilişkilerinin iyileştirilmesi (Güneş ve Ok, 2010) gibi sektörün sosyal amaçlarına önemli katkılar sağlanmaktadır. Bununla birlikte, ülkemiz ormancılık sektörü finansman ihtiyacının önemli bir bölümünün kendi kaynaklarından (orman ürünü satış ve hizmet gelirlerinden) sağlandığı yani otofinansmana dayalı bir yapının var olduğu (Türker, 2008; Daşdemir, 2011) dikkate alındığında ise, sektörel finansmanda olumsuz bir etki ortaya çıkmakta ve buna bağılı olarak da bu tür uygulamaların önemi daha da artmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, ormancılıkta sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulamalardan hareketle, Artvin OBM bünyesinde sübvansiyon veya sübvansiyon benzeri uygulama olarak adlandırılan satışların, kurumun dönem sonu bilançolarındaki etkisinin belirlenmesidir. Bu amaçla ele alınan araştırma dört ana bölümden oluşmaktadır:

Birinci bölümde; araştırmanın önemi ve amacı üzerinde durulmuş ve araştırma konusuna ilişkin literatür özeti verilmiştir. Ayrıca, kavramsal çerçeve kapsamında sübvansiyon tanımı, unsurları ve türleri ile ormancılık sektöründe uygulanan sübvansiyonlar ve diğer sektörlerde uygulanan sübvansiyonlar karşılaştırmalı olarak

incelenmiştir. İkinci bölümde, araştırmada kullanılan materyaller ile araştırma alanına ait bilgiler verilmiş ve araştırmada izlenen yöntem açıklanmıştır. Üçüncü bölümde Artvin OBM'nin 2006-2010 yılları arasındaki beş yıllık dönemde sübvansiyon ve sübvansiyon benzeri uygulama olarak adlandırılan satışlardan dolayı uğranılan kayıplar ve bu kayıpların dönem sonu bilançolarına etkisi ortaya konmuştur. Ayrıca Artvin OBM 2006-2010 yılları sübvansiyon benzeri yapacak ve yakacak odun satış gelirlerinin genel satış gelirleri içerisindeki payı hesaplanmıştır. Son bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlar özetlenmiş ve bu sonuçlardan hareketle bazı öneriler geliştirilmiştir.

1.2. Literatür Özeti

Ülkemizde farklı sektörlerde sübvansiyonları konu edinen çok sayıda çalışma mevcut olmasına rağmen, ormancılıkta sübvansiyon veya sübvansiyon benzeri uygulamaları doğrudan ya da dolaylı konu edinen çalışma sayısı oldukça sınırlıdır.

1.2.1. Ormancılık Sektörüyle İlgili Çalışmalar

Öztürk ve Türker (1998) tarafından hazırlanan “Ülkemiz Ormancılık Sektöründe Sübvansiyonlar ve Devlet Orman İşletmelerinin Ekonomik Başarıları Üzerine Etkisi” adlı çalışmada, sübvansiyonların devlet orman işletmelerinin ekonomik başarılarına etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, Artvin ve Ardahan Devlet Orman İşletmelerinde uygulanan ve sübvansiyon kapsamında değerlendirilen indirimli odun satışlarının mikro düzeyde işletmelerin gelirlerinin azalmasına bağlı olarak ekonomik başarılarını da olumsuz etkilediği, makro düzeyde ise ormancılık sektörünün ülke ekonomisine olan katkısının olduğundan daha düşük görünmesine neden olduğu ifade edilmiştir.

Kayacan (2006) tarafından kaleme alınan “Türkiye Ormancılık Sektöründe Sübvansiyon Kavramı ve Uygulamalarının İrdelenmesi” adlı çalışmada, Türkiye ormancılık sektöründe sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulama ya da düzenlemeler ele alınmıştır. Çalışmada, ormancılık sektöründeki 9 farklı uygulama; kanuni dayanaklarının yanı sıra sübvansiyonun beş unsuru (sağlayıcısı, alıcısı, içeriği ve veriliş şekli, veriliş amacı, karşılığında beklenen) açısından irdelenerek

sübvansiyon sayılıp sayılmayacağına ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Ayrıca bu uygulamaların ulusal hesaplardaki durumuna ilişkin tespitlerde de bulunulmuştur.

İnce (2006) tarafından kaleme alınan “Orman Köylülerinin Orman Kaynaklarından Yararlanma Haklarının Ekonomik Boyutu (Isparta İli Orman Köyleri Örneği)” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında, orman köylülerinin devletin sağladığı indirimli fiyatlarla orman kaynaklarından faydalanmaları ve elde ettikleri gelirlerin yeterlilik durumları karşılaştırılıp bazı çıkarımlarda bulunulmuştur. Sonuçta, çalışmada orman köylülerinin asgari düzeyde gelir ile geçinmeye çalıştıkları ve yetersiz kaynaklar yüzünden kaçak usule yöneldikleri ve ormanların tahribatının arttığı şeklinde tespitlerde bulunulmuştur.

Ok ve Güneş (2010) tarafından kaleme alınan “Does Legislation Cause Externalities in Timber Selling? A Case From Turkish Timber Market” adlı makalede, Orman Genel Müdürlüğü (OGM)’nün orman köylülerine indirimli satışlar yoluyla bağış yaparak kendi bünyesine olumsuz bir dışsallık oluşturduğu, ancak bu bağışlarla hükümet ve orman köylüleri arasında ilişkilerin geliştiği yönünde tespitlerde bulunulmuştur.

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) (2001) tarafından hazırlanan “Ormancılık Özel İhtisas Komisyonu Raporu”nda, 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 31. , 32. , 33. ve 34. maddeleri gereğince orman köylülerine uygulanan satışların piyasa fiyatına göre oldukça düşük fiyatla yapılması sonucu ormancılık sektörünün gelir kaybı yaşamasına neden olduğu ifade edilmiştir. Raporla devletın sosyal politikaları gerçekleştirmek adına yapılan faaliyetlerde ormancılık sektörü gelirlerinin azalmasının önüne geçilmesi gerektiği ve bu gelir kayıplarının bilançolara dahil edilmediğine ilişkin tespitlerde bulunulmuştur.

Özdeğirmenci (2009) tarafından hazırlanan “Türkiye’de Özel Ormanların ve Özel Ağaçlandırmanın Oluşumunda Teşvikler ve Vergisel Teşviklerin Rolü” adlı çalışmada, Türkiye’de özel ormanlar artırılarak orman varlığındaki azalmanın engellenebileceği ve bunun da devletin sağlayacağı vergisel teşvikler ve sübvansiyonlar sayesinde gerçekleştirilebileceği ifade edilmiştir. Çalışmada, Türkiye’de özel ormanların gelişimi ve işletilmeleri sürecinde, devlet tarafından

verilmiş herhangi bir teşvikin bulunmadığı; özel ağaçlandırma konusunda ise uygulanmakta olan teşvik politikalarının yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle, özel orman alanları ve özel ağaçlandırmaya yönelik olarak makine ve ekipman desteğinin devlet tarafından sağlanması ve kredi imkânlarının sunulması vb. önlemler alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Bull ve ark. (2005) tarafından hazırlanan “Subsidies to Industrial Forest Plantations: Impacts and Implications” adlı çalışmada ormancılığın geliştirilmesine yardımcı olmak amacıyla kamu fonlarının kullanımı yani sübvansiyon sağlanmasının haklı bir gerekçe olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca sübvansiyonların, yetersiz politikalarla uygulanan ülkelerde ormancılık üzerinde etkili olamayacağı belirtilmiştir.

1.2.2. Ormancılık Sektörü Dışındaki Çalışmalar

Pekin (1988) tarafından hazırlanan “Teşvik Tedbiri Olarak Sübvansiyonlar ve İşletme Kararları Üzerindeki Etkileri” adlı çalışmada, sübvansiyonların ekonomi politikasındaki etkisinin derecesi, sübvansiyonların etkin kullanımı, doğuracağı faydalar ve zararların değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda, sübvansiyonların ekonomi politikası uygulamasında geniş yer aldığı ve üretimi teşvik ve idame yönünden etkin bir araç olduğu, doğru kullanımı sonucunda ekonomiye zararının olmayacağı değerlendirilmesinde bulunulmuştur.

Kip (2009) tarafından hazırlanan “Türkiye’de Taban Fiyatları, Destekleme Alımları ve İç Ticaret Hadleri, Türkiye’de Tarımsal Yapılar” adlı çalışmada, Türkiye’de tarım sektörü taban fiyatları ve destekleme alımlarının üretime etkisi incelenmiş, Türkiye’nin tarımsal yapısı göz önüne alınarak teşviklerin ne düzeyde ve hangi ürüne yapılabileceği konusunda öneriler getirilmiştir. Ayrıca, devlet tarafından üretim alanlarının sınırlanarak fiyatlara müdahale edilmesi, vergi oranlarının değiştirilmesi, tarımsal kredi olanaklarını arttırması, taban fiyat uygulaması ve mali yardım politikası yapılması şeklinde teşvik önerilerinde bulunulmuştur.

Parasız (2010) tarafından kaleme alınan “Vergi ve Sübvansiyon Açmazı” adlı makalede, vergilerin ve sübvansiyonların üretime olan etkileri incelenmiş, vergilerle yapılan teşviklerin ne düzeyde yapılması gerektiği ile ilgili çözüm önerilerinde

bulunmuştur. Sonuçta, vergi düzenlemelerinden kaynaklanabilecek olumlu sonuçların sübvansiyon oluşturacağı ve bu şekilde üreticinin desteklenmiş olacağı ifade edilmiştir.

Ak (1996) tarafından kaleme alınan “İktisadın İlkeleri” adlı çalışmada, izlenen kamu politikaları sonucunda, tüketicilerin düşük fiyattan ürün alabilmesi, üreticilerin de normal fiyattan daha yüksek fiyata ürünü satabilmesi gerektiği yönünde tespitlerde bulunmuştur. Sübvansiyonların uygulanma nedenlerinin, etkin kaynak dağılımının sağlanması ve dışsallıkların yaygın olmasının getirdiği bir gereklilik olduğu ifade edilmiştir.

Arı (2010) tarafından kaleme alınan “Türkiye’de Tarımın Ekonomideki Yeri ve Güncel Sorunları” adlı çalışmada, Türkiye’nin faktör yapısını dikkate alan büyüme stratejilerinin temel ögesinin istikrar olduğu, tarımsal yoğunluk olan yörelerde sanayileşme hamleleri başlatmanın gerekli olduğu ve Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkede tarım sektörünün desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Doğan (2010) tarafından kaleme alınan “Yatırımlara Devlet Yardımı” adlı çalışmada, Türkiye’de yatırımlara yapılacak yardımların gelir düzeyi itibarıyla bölgelere ayrılmış olması ve büyük yatırımlara daha öncelikli ve özellikli davranılması gerektiğini ifade etmiştir.

FAO (2006) tarafından hazırlanan “Report of the Expert Consultation on Economic Incentives and Responsible Fisheries” adlı çalışmada sübvansiyon olarak adlandırılacak uygulamaların şekil ve usullerinin çok çeşitli olduğu, en belirgin şeklinin ise devletçe ilgili kesime yapılan doğrudan parasal transferlerden oluştuğu ifade edilmiştir. Devlet müdahalesi olmasına veya olmamasına bağlı olarak kısa veya uzun dönemde üreticilerin elde ettikleri faydaların sübvansiyon sayılabileceği ifade edilmiştir.

1.3. Kavramsal Çerçeve

Bu başlık altında, kavram kargaşasını ortadan kaldırmak amacıyla araştırma konusuyla ilgili bazı kavramlar üzerinde durulacaktır.

1.3.1. Sübvansiyonun Tanımı, Unsurları, Türleri ve Etkileri

1.3.1.1. Sübvansiyonun Tanımı

Sübvansiyon genel olarak; mali yardım, primler, ucuz krediler, aynı yardımlar ve transfer harcamaları vb. anlamlarda kullanılmaktadır (Kabataş, 2009).

Genellikle devlet yardımı kavramı ile aynı anlamda kullanılan sübvansiyon, Fransızca “parasal yardım” anlamındaki “subvention” kelimesi kökenli olup, sözlükteki anlamı “destekleme” olarak geçmektedir (URL-1). İngilizcede ise sübvansiyonun karşılığı olan “subsidy” kelimesi “bir kişi veya yönetim tarafından bir diğerine verilen finansal yardım” şeklinde tanımlanmaktadır. Dolayısıyla sübvansiyon, parasal yardım anlamında olumlu ek faydaya işaret etmektedir. Devlet yardımı ise daha geniş kapsamda tanımlanmakta olup, sadece sübvansiyonları değil aynı zamanda sonuçta olumlu ek fayda üretecek etkiye sahip eylemleri ve müdahaleleri de içermektedir (Oswell ve Vahida (2003)’e atfen Zemheri (2009)).

Genel olarak sübvansiyon, mal veya hizmetlerin üretimini destekleme amacı güden devlet yardımları veya devlet harcamaları olarak tanımlanmaktadır (Yılmaz, 2004). Sübvansiyon aynı zamanda devletin kişi veya kurumlara para, mal veya hizmet şeklinde yaptığı karşılıksız yardımları da ifade etmektedir (Seyidoğlu, 1992). Sübvansiyon, üreticinin ürettiği mamulün maliyetine, o devletin bütün gelirlerinin oluşturduğu bütçesinden yapılan karşılıksız katkıdır (Peker, 2005). Sübvansiyon, çeşitli ekonomi politikası hedeflerinin gerçekleştirilmesi amacıyla işletmelere sağlanan, doğrudan mali destek, vergi indirimi vb. devlet yardımlarıdır.

Sübvansiyonlar, bir işletmenin ya da bir sektörün faaliyetini sürdürmesini desteklemek, firmaların değişen iş koşullarına uyum sağlamasını kolaylaştırmak, üretim verimliliğini artırmak, sanayinin gelişimine yardımcı olmak gibi farklı amaçlar doğrultusunda verilebilmektedir (İKV, 2012). Devlet müdahalesinin olmasına veya olmamasına bağlı olarak kısa veya uzun dönemde üreticilerin elde ettikleri faydaların da sübvansiyon sayılabileceğini savunan görüşler bulunmaktadır (FAO, 2000).

Ticaret açısından genel olarak ele alındığında sübvansiyon, ekonomik plan gereğince ülke menfaatlerini gerçekleştireceklerine inanılan ve bu nedenle faaliyetlerine devamları istenen özel veya kamu işletmelerine her ne şekilde olursa olsun yapılacak yardımlar olarak tanımlanmaktadır (Pfleiderer (1930)'a atfen Pekin (1988)).

Öte yandan, sübvansiyonlar üretimi teşvik ve idame amacıyla devletin ticari işletmelere ve kurumlara yaptığı yardımlar olarak da tanımlanmaktadır. Buna göre sosyal amaçla yapılan yardımlar ve özel kişilere tüketimi teşvik amacıyla yapılan yardımlar sübvansiyon tanımı dışında tutulmaktadır (Colm (1927)'e atfen Pekin (1988)).

Bununla birlikte, kamu organlarınınca serbest piyasa şartları altında durumları tehlikeye düşen, fakat faaliyetleri toplum ekonomisi bakımından gerekli görülen bir işletme veya işletme grubunu teşvik ve idame veya belli bir tüketici grubunu korumak amacıyla yapılan nakdi yardımlar da sübvansiyon olarak adlandırılabilir. Bir başka ifadeyle tüketicilere yönelik yardımlar da sübvansiyon kapsamında değerlendirilebilir (Tautsher (1953)'e atfen Pekin (1988)). Kaldı ki bir malın tüketici tarafından normal fiyatından daha düşük bir bedelle alınması da sübvansiyon olarak adlandırılabilir (Ak (1996)'a atfen Armağan (2003))

Özetle, tanımlardan da anlaşılacağı üzere, genellikle üretimi teşvik ve idame amacıyla özellikle işletmelere yapılan yardımlar sübvansiyon olarak değerlendirilmekte, ancak tüketicilere yönelik yardımların da sübvansiyon olarak adlandırılacağı yönünde görüşlere de rastlanmaktadır. Dolayısıyla üreticileri ve tüketicileri esas alan iki farklı sübvansiyon uygulamasından söz etmek mümkün olmaktadır.

Bu araştırmada, literatürdeki ağırlıklı görüş çerçevesinde üreticilere ya da işletmelere yönelik yapılan yardımlar sübvansiyon, tüketicilere yönelik olanlar ise sübvansiyon benzeri uygulamalar olarak ele alınacaktır.

1.3.1.2. Sübvansiyonun Unsurları

Sübvansiyon kavramının sınırlanmasında ve benzer uygulamalardan kolayca ayırt edilmesinde, unsurlarının da tanımlanmasına ihtiyaç vardır. Buna göre aşağıda sıralanan ve kısaca açıklanan sübvansiyonun beş unsurundan söz etmek mümkündür (Pekin, 1988; Kayacan, 2006):

- *Sübvansiyonun sağlayıcısı:* Sübvansiyonun sağlayıcısından kasıt bu işin dağıtımını yapan değil, sübvansiyon vermeden doğan mali yükü bizzat taşıyan kurumdur. Bu mali yük, o kurumun bütçesinde, ya giderlerin çoğalması ya da gelirlerin azalması şeklinde bir etki doğurmaktadır.
- *Sübvansiyonun alıcısı:* Devletten sübvansiyon alan üreticiler ve tüketicileri kapsayan alıcılar, kimi yazarlara göre özel ve kamu işletmelerinden oluşurken, kimilerine göre de hem işletmeler hem de tüketicilerden oluşmaktadır.
- *Sübvansiyonun veriliş nedeni:* Sübvansiyonlar işletmelere üretimi etkilemek amacıyla verilmektedir. Bu yolla ekonomi politikası organları, üreticinin, üretimi ile ilgili olarak vereceği kararları etkileyerek, sosyal üretimin miktar ve bileşimine tespit edilen amaca uygun olarak yön vermeye çalışmaktadır. Sübvansiyonların, tüketicilere verilmesinde ise sosyal politikaları gerçekleştirmek ve tüketicileri korumak amaçlanmaktadır.
- *Sübvansiyon karşılığında devletin beklentisi:* Devletin karşılığında hiçbir eda beklemeden sübvansiyon verdiğini söylemek gerçeklere uygun düşmez. Zira devlet daha önce de değinildiği gibi hiç kimseye bir şey hediye etmeye yetkili değildir. Ancak, devlet sübvansiyonları “karşılığında denk bir eda beklemeden” verir denildiğinde, ifade edilmek istenen şey, sübvansiyonlar karşılığında devletin piyasada normal bir seyir beklemediğidir. Devlet, işletmeden üretim faaliyetleri ile ilgili belli bir tutumu benimsemesini, belli bir şekilde hareket etmesini bekleyecektir.
- *Sübvansiyonların konusu:* Sübvansiyonlar, sübvansiyon verenin bütçesinde ya gider artışı ya da gelir azalışı şeklinde ortaya çıkarlar. Bu bakımdan,

herhangi bir yardımın sübvansiyon olarak nitelendirilebilmesi için her şeyden önce bunun nakit veya nakit olarak ifade edilebilir olması gerekmektedir.

1.3.1.3. Sübvansiyonun Türleri ve Etkileri

Sübvansiyonlar, genel olarak dolaylı ve dolaysız sübvansiyon, üretim (yurtiçi) ve ihracat sübvansiyonu, genel veya özellikli (spesifik) sübvansiyonlar olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Belirli bir sübvansiyonun niteliği, o sübvansiyonun dahil olacağı grubu; bu grup ise, o sübvansiyona karşı önlem alınabilmesi için sübvansiyonun genel tanımı dışında ilâve bazı unsurların kanıtlanmasının gerekip gerekmediğini belirlemektedir. Sübvansiyon türleri ayrıntıya girmeden aşağıda açıklanmaktadır (Zampeti, 1995):

- *Dolaylı ve dolaysız sübvansiyonlar:* Dolaylı sübvansiyonlar, işletmelerin bütçelerine doğrudan yansımaya sübvansiyonlardır. Dolaysız sübvansiyonlar ise işletmelerin bütçelerine doğrudan yansıyan sübvansiyonlardır.
- *Üretim (yurtiçi) ve ihracat sübvansiyonları:* Üretim sübvansiyonları, devletin yurtiçinde üretimi teşvik ve idame etmek için verdiği sübvansiyonlar iken ihracat sübvansiyonları ihracatı ve üretimi teşvik etmek amacıyla verilen sübvansiyonlardır.
- *Genel veya özellikli sübvansiyonlar:* Genel sübvansiyonlar; herhangi bir endüstri veya işletme tarafından herhangi bir sınırlama olmaksızın yaygın bir şekilde kullanılırlar ve saptırıcı bir etkiye sahip değildirler. Birçok hükümet, aralarında kamu tarafından gerçekleştirilen alt yapı yatırımları, eğitim ve adalet hizmetlerinin de olduğu ancak sübvansiyon addedilmeyen yöntemlerle endüstrileri ve firmaları desteklerler. Öte yandan, ancak belirli şartlarla yararlanılabilen, sadece belirli endüstri ve şirketlerin faydalanabildiği ve bu nedenlerle potansiyel olarak saptırıcı etkilere sahip olan “*spesifik*” nitelikli sübvansiyon uygulamaları da vardır.

Sübvansiyon tedbirlerinin çok çeşitli olması ve son yıllarda kamu satın alımları ve araştırma geliştirme için yapılan kamu destekleri gibi dolaylı sübvansiyon uygulamalarının ortaya çıkması nedeniyle sübvansiyonları kesin sınırları ile sınıflandırmak çok zordur.

Sübvansiyonlar, tüketicilerin reel gelirlerini artırmak için fiyatları aşağı çekmek, üreticilerin (mesela çiftçilerin) gelirlerini artırmak, bazı endüstrileri korumak ve geliştirmek, araştırma geliştirme gibi özel ekonomik faaliyetleri teşvik etmek, yeni sanayi dallarını teşvik etmek, bölgelerarası ekonomik dengesizlikleri önlemek, ödemeler dengesi açıklarını gidermek, işsizliği önlemek ve gelir ve servet dağılımını adil bir hale getirmek gibi amaçlarla uygulanmaktadır (Zampetti, 1995).

Ormancılık sektöründe uygulanan sübvansiyonlar, üreticileri desteklemek açısından değerlendirildiğinde sübvansiyon türlerinden üretim (yurtiçi) sübvansiyonlar, tüketicileri desteklemek açısından değerlendirildiğinde ise genel sübvansiyonlar grubunda değerlendirilmektedir.

Sübvansiyon türlerinden bahsedilirken olumlu etkilerinin yanında olumsuz özelliklerinden de söz etmek gerekmektedir. Sübvansiyonun olumsuz etkilerini aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür (TİSK, 2004):

Yurt içi sübvansiyonlar bazı işletmelerin rekabet imkânlarını diğerlerine göre suni bir şekilde artırarak devlet yardımından faydalanmayan işletmelerin aleyhine piyasadaki pazar paylarını artırmalarına neden olur. Sübvansiyon, ürün fiyatlarına yansımaya dahi faydalanan firmaların borçlarını azaltması ve bu firmaların daha saldırgan bir strateji izlemelerine neden olması nedeniyle rekabet koşullarını değiştirebilir. Yardımdan faydalanamayan firmalar en uygun olmayan bir seviyede üretimde bulunmaya zorlanacaklarından piyasadan dışlanabilirler ve bu durum yurt içi milli hâsılayı ve ekonomik etkinliği azaltarak önemli makro-ekonomik sapmalara yol açabilir. Yurtiçi sübvansiyonlar belirli bir sektöre ya da belirli bir ürüne destek sağladıkları anda sektörün aşırı büyümesine veya ürünün aşırı üretilmesine/tüketilmesine yol açarak kaynak dağılımında sapmalara ve böylece ekonomik etkinlikte azalmaya neden olabilirler. Diğer taraftan, bu tip yardımlar

genellikle istihdamın artırılması yerine sabit yatırımlar için verildiğinden, üretim faktörlerinin dağılımını da olumsuz yönde etkiler.

Sübvansiyonlar bütün ülkelerde kamu harcamalarını artıran ve bütçe üzerinde önemli bir yükün oluşmasına neden olan bir faktördür. Bu yükün olumsuz etkisi sübvansiyonların finansman şekline göre ekonomik istikrarsızlığın artmasına (emisyon), vergi yükünün artmasına (vergilerin artırılması) ya da gelir ve servet dağılımının bozulmasına (dolaylı vergilerin artırılması veya kamu harcamalarının bileşiminin değiştirilmesi) neden olabilir. Tüketici refahını azaltmamaları nedeniyle tarife, kota ve fark giderici vergilere göre daha uygun bir araç konumunda olmalarına karşılık kamu bütçesinden yapılan dolaysız bir ödeme olması nedeniyle bütçe açıklarına yol açarlar veya bu açıkları artırır. Bu harcamaların daha fazla vergileme ile finanse edilmesi sonucunda vergi yükünün artması tüketici refahının azalmasına yol açar. Bu tip yardımlar bütçe kaynaklarının yüksek maliyetli, verimsiz endüstrilere aktarılmasına neden olabilir.

Sübvansiyonların dünya çapında verilmesi (tüm ülke çapında veya sektör-ürün başına) bu tip imkânlardan gelişmiş bölgelerin daha fazla yararlanmalarına ve böylece bölgeler arası gelişmişlik farklarının artmasına neden olabilir.

Son olarak, iç piyasada, mal düşük bir fiyatla satıldığı için bu tip sübvansiyonlar tüketici refahını azaltıcı bir etkiye sahip değilken iç üretimi artırarak ithalatı kısıtladıkları için dış ticareti daraltıcı bir etkiye sahiptir. Diğer devletlerin aleyhine yerli firmaların rekabet gücünün artmasına neden oldukları için misilleme veya karşı tedbir uygulamalarına yol açabilirler (URL-3).

1.4. Ormanlık Sektöründe Sübvansiyonlar

Bu çalışmada konu edilen sübvansiyonlar ve sübvansiyon benzeri uygulamalar, uzun yıllar öncesine dayanan bir geçmişe sahiptir. Türkiye’de özellikle 6831 sayılı Orman Kanunu ile 1956 yılında çıkarılan yasada orman köylülerine tanınan bazı haklarla sübvansiyon ve sübvansiyon benzeri uygulamalar başlamış, 1961 ve 1982 anayasaları ile bu haklar güvence altına alınmış, bu süreçte de kalkınma planlarında konunun üzerinde özellikle durulmuş ve önemsenmiştir.

Birçok Avrupa Birliği ülkesinde özel ormancılık teşvik edilmekte, vatandaşlar bu alanda yönlendirilmektedir. Teşvikler, doğrudan para yardımı, ödünç para yardımı, vergi muafiyeti veya indirimi, teknik yardım, askerlik yapmış sayılma, mülk edinme vs. şekillerinde olmaktadır (Korkmaz, 2010).

Türkiye ormancılık sektörü açısından ele alınacak sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulamalar hem üreticilere hem de tüketicilere yönelik olup, daha önceki bölümlerde sübvansiyon tanımı ve kapsamına ilişkin yapılan açıklamalardan hareketle üreticilere yönelik olanlar sübvansiyon, tüketicilere yönelik uygulamalar ise sübvansiyon benzeri uygulamalar olarak adlandırılmakta ve sübvansiyonun unsurları açısından değerlendirilmektedir.

Kayacan (2006) tarafından hazırlanan Türkiye Ormancılığı için tanımlanan sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulamalar, araştırma amacına yönelik bu çalışma kapsamında sübvansiyon ve sübvansiyon benzeri uygulamalar şeklinde iki gruba ayrılmış ve yeniden düzenlenerek Çizelge 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Ormancılık sektöründe sübvansiyonlar ve sübvansiyon benzeri uygulamalar

Uygulama Türü	Kanuni Dayanağı	Sağlayıcı	Alıcısı	İçeriği ve Veriliş Şekli	Veriliş Amacı	Karşılığında Beklenen	
Sübvansiyon	S1	6831 Sayılı Orman Kanunu Madde 30	OGM	Üretici Birimler	Tahsisen Piyasa Fiyatı Üzerinden Orman Ürünü Satışı	Üretimi Etkilemek
	S2	6831 Sayılı Orman Kanunu Madde 57 ve 66	OGM ve Orman ve su İşleri Bakanlığı(OSİB)	Üretici Birimler	Verimsiz Veya bozuk arazi ağaçlandırmaları için bedelsiz fidan, teknik yardım, faizsiz veya düşük faizli kredi, koruma-gözetim, faydalanma hakkı	Üretimi Etkilemek, Çevresel politikaları gerçekleştirmek	Ağaçlandırılan sahayı orman halinde koruyup idame ettirmek
	S3	6831 Sayılı Orman Kanunu Madde 59 ve 63	OGM, OSİB, Maliye Bakanlığı	Üretici Birimler	Kişilerin kendi arazilerindeki ağaçlandırmalar için teknik yardım, parasız fidan, faizsiz veya düşük faizli kredi, ağaçlandırılan sahadan vergi muafiyeti	Üretimi etkilemek	Ağaçlandırılan sahayı orman halinde muhafaza etmek
	S4	6831 sayılı Orman Kanunu Madde 16, 17, 18 ve 115; 2873 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu Madde 7 ve 8, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu Madde 8 ve ek madde 4; 3213 sayılı Maden Kanunu Madde 7 ve 14	OGM, OSİB, Maliye Bakanlığı	Üretici Birimler	Orman ve benzeri milli park vb. korunan alanlarda maden, ocak ve turizm işletmeciliği ile yol, bina, fabrika vb. için bazı bedeller karşılığında arazi tahsisi	Üretimi etkilemek	Tahsis edilen araziyi tahsis amacına göre kullanmak
Sübvansiyon Benzeri	SB1	6831 sayılı Orman Kanunu Madde 31	OGM	Tüketici Birimler; Mülki hudutları içinde verimli devlet ormanı bulunan köy halkı	İndirimli fiyatla yapacak ve yakacak odun satışı veya emval tutarı kadar nakit ödeme	Sosyal politikaları gerçekleştirmek; tüketimi etkilemek	Alınan odunun veya ödenen paranın köylülere amacına yönelik kullanılması
	SB2	6831 sayılı Orman Kanun, Madde 32	OGM	Tüketici birimler; mülki hudutları içinde verimsiz devlet ormanı bulunan köy ve 2500' den az nüfuslu kasaba halkı	İndirimli fiyatla yapacak ve yakacak odun satışı	Sosyal politikaları gerçekleştirmek; tüketimi etkilemek	
	SB3	6831 sayılı Orman Kanunu Madde 33	OGM	Tüketici birimler; iskâna tabi tutulacak göçmenler, yurt içinde nakil edilen veya köy kuranlar, köy hudutları içinde düzenleme ve toplulaştırmaya tutulanlar, doğal bir felakette zarar gören muhtaç köylüler	İndirimli fiyatla yapacak odun satışı veya yapacak odun indirimi tutarınca nakit ödeme	Sosyal politikaları gerçekleştirmek; tüketimi etkilemek	Alıcıların aldıkları odunu amacına yönelik kullanması
	SB4	6831 sayılı Orman Kanunu Madde 34	OGM	Tüketici birimler; orman köylüsü ve orman köyü kalkındırma kooperatifleri	İndirimli fiyatla yapacak ve yakacak odun satışı veya kooperatiflere yapacak odun indirim tutarı civarında nakit ödeme; vahidi fiyatla yapılan üretim sonucu oluşan istihkakın % 10' u kadar ek nakit ödeme	Sosyal politikaları gerçekleştirmek; tüketimi etkilemek	...
	SB5	6831 sayılı Orman Kanunu Madde 19 ve 21	OGM	Üretici ve tüketici birimler	Belli bir hayvan türü, saha ve süreler dahilinde ormana zarar vermeyecek şekilde ormanda otlatma	Üretimi etkilemek, tüketimi etkilemek, sosyal politika	...

Çizelge 1'deki S1 numaralı uygulama ile alıcısı üretici birimler olan kamu kurum ve kuruluşları (TEDAŞ, TELEKOM, SEKA, DDY, TKİ vb.) ve özel orman endüstrisi firmalarına (lif levha ve yonga levha vb.) tahsisen piyasa fiyatından daha düşük fiyata orman ürünü satışı yapılmaktadır. Son yıllarda tahsisli satış fiyatları piyasa satış fiyatından daha yüksek olmasına rağmen (DPT, 2001) ilgili üretici birimlere hammaddeyi mümkün olduğunca yakın mesafeden ve ihtiyaç olduğu anda temin edebilme imkânı sağlandığından ve böylece üretim olumlu yönde etkilendiğinden dolayı söz konusu uygulamalar sübvansiyon kapsamında düşünülebilir.

S2 numaralı uygulama ile gerçek ve tüzel kişilere verimsiz, bozuk veya açıklık orman arazileri ile uygun diğer devlet/kamu arazilerindeki ağaçlandırmaları için bedelsiz fidan, teknik yardım, faizsiz veya düşük faizli kredi, koruma ve ağaçlandırılan kamu arazisinden özel orman gibi faydalanma hakkı verilerek üretimi etkileyip çevresel politikaları gerçekleştirmeyi amaçlayarak ağaçlandırılan sahayı orman halinde koruyup alanın sürekliliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Özel ağaçlandırma konusunda devlet tarafından sağlanmış olan teşvikler şu şekilde özetlenebilir (Özdeğirmenci, 2009) ;

- Ormanlık alandan ücretsiz, hazine arazilerinden ise bedelsiz veya düşük bedelle uzun süreli saha tahsisi yapılması,
- Köy tüzel kişilikleri, belde belediyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulama projelerinin ücretsiz yapılması,
- Özel ağaçlandırma sahiplerine her türlü teknik yardımın ücretsiz yapılması,
- Bir hektardan küçük olmamak şartı ile sahipli arazisini ağaçlandıran gerçek ve tüzel kişilerin, ağaçlandırma tarihinden itibaren 50 yıl için ağaçlandığı sahalara ait arazi vergisinden muaf tutulması,
- Özel ağaçlandırma için köy tüzel kişiliklerine hibe, diğer gerçek ve tüzel kişiler için faizsiz veya uzun vadeli düşük faizli kredi verilmesi.

Görüldüğü üzere, S2 numaralı uygulama da üreticilere sağlanan katkı niteliğinde olduğundan sübvansiyon kapsamında değerlendirilmektedir.

S3 numaralı uygulama ile gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine kendi arazilerindeki ağaçlandırmalar için teknik yardım, parasız fidan, faizsiz veya düşük faizli kredi ve ağaçlandırılan sahalara ait arazi ve bina vergilerinden muafiyet sağlanarak, üretimi etkileyip çevresel politikaları gerçekleştirerek ağaçlandırılan sahanın orman halinde muhafaza edilmesi amaçlanmaktadır. Üretici birimlere katkı sağlandığından bu uygulamanın da sübvansiyon kavramı dahilinde olduğu söylenebilir.

S4 numaralı uygulama ile üretici birimlere, orman ve benzeri milli park ve korunan alanlarda maden, ocak ve turizm işletmeciliği ile yol, bina, fabrika vb. için belli bedeller karşılığında arazi tahsis izni verilerek ilgili işletmelerin üretim faaliyetleri olumlu yönde etkilendiğinden bu uygulama da sübvansiyon olarak değerlendirilebilmektedir.

Çizelge 1’de yer alan SB1 numaralı uygulama ile 6831 sayılı Orman Kanununun 31. maddesine göre köy sınırları içinde verimli devlet ormanı bulunan orman köylülerine indirimli fiyatla yapacak ve yakacak odun satışı veya emval indirimi tutarınca nakit ödeme yapılmaktadır. Bu şekilde tüketicilere katkı sağlanmaktadır.

SB2 numaralı uygulama ile 6831 sayılı Orman Kanununun 32. maddesine göre sınırları içinde verimsiz devlet ormanı bulunan köy ve 2500’den az nüfuslu kasaba halkına indirimli fiyatla yapacak ve yakacak odun satışı yapılarak, tüketici desteklenmekte ve devletin sosyal politikaları gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

SB3 numaralı uygulama ile 6831 sayılı Orman Kanununun 33. maddesinde belirtilen tüketici birimlere indirimli fiyatla yapacak odun satışı veya yapacak odun indirimi tutarınca nakit ödeme yapılarak tüketiciler desteklenmekte ve yine devletin sosyal politikaları gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

SB4 numaralı uygulama ile 6831 sayılı Orman Kanununun 34. maddesine göre hem orman köylüsü hem de orman köyü kalkındırma kooperatifleri indirimli fiyatla yapacak ve yakacak odun satışı veya kooperatiflere yapacak odun indirimi tutarı civarında nakit ödeme ve vahidi fiyatla yapılan üretim sonucu oluşan istihkakın %10’u kadar ek nakit ödeme yapılarak hem üretici birim olan kooperatifler hem de tüketici birim olan orman köylüleri desteklenmiş olup, devletin sosyal politikaları gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

SB5 numaralı uygulama ile belirli hayvan türü, saha ve süreler dahilinde, ormana zarar vermeyecek şekilde ormanda otlatma ve orman içi meralarda önceden tanzim ve tasdik edilecek bir plan dahilinde topluca veya sürü halinde otlatmaya izin verilerek hem üretici hem de tüketici birimler desteklenmektedir.

Burada Çizelge 1'in ikinci kısmında SB olarak kodlanan sübvansiyon benzeri uygulamaların genellikle tüketici ile hem tüketiciye hem de üreticiye yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Sonuç olarak, ormancılık sektöründe uygulanan ve burada üzerinde durulan dokuz farklı uygulamanın dört tanesi sübvansiyon (S) ve beş tanesi ise sübvansiyon benzeri (SB) uygulama olarak sınıflandırılmıştır. Ormancılık sektöründe daha çok tüketici konumunda olan orman köylülerine destek verildiğinden, bu sektörde sübvansiyon benzeri uygulamaların daha yaygın olduğu ifade edilebilir.

Yukarıda üzerinde durulan sübvansiyonlar ve sübvansiyon benzeri uygulamalar, ulusal hesaplar sistemine yansıtılıp yansıtılmaması yönünden farklılık göstermektedir. Türkiye'de ulusal muhasebe ya da hesaplar sistemi, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yürütülmektedir. Ulusal hesaplar sisteminin en önemli aşamalarından biri, sektörler arası işlemlerle ilgili hesapları yapmak ve ulusal girdi-çıkıtlı tabloları oluşturmaktır. TÜİK hesaplarında ormancılıkla ilgili sektörün adı ormancılık, tomrukçuluk ve ilgili hizmet faaliyetleridir. TÜİK'in hesaplarında bu sektör başlıca dört bileşenden oluşmaktadır (Kayacan, 2004):

- Orman Genel Müdürlüğü (OGM) döner sermaye bütçesi kapsamındaki faaliyetleri,
- Özel ormancılık faaliyetleri,
- Kayıt dışı (kaçak) kesimler,
- Orman köylülerinin OGM'nce tanzim edilen tarife bedeli üzerinden yapmış oldukları odundışı ürünlerinin üretimi.

TÜİK tarafından sübvansiyon “izlenen ekonomik ve sosyal politikalar gereğince devlet tarafından ülkedeki kamu ve özel üretici birimlere yapılan karşılıksız cari transferler” olarak tanımlanmaktadır. TÜİK'in bu sübvansiyon tanımı kabulüne rağmen, ulusal hesaplar sisteminin temel bileşeni olan girdi-çıkıtlı tablolarında

gösterilen sübvansiyonlar, kamu iktisadi kuruluşlarının hazinece ödenen görev zararları ile sınırlı kalmıştır (TÜİK (1994)'ne atfen Kayacan (2006)). Bu yüzden ormancılık sektörüne, yani bu sektörü oluşturan kamusal veya özel üretici birimlere, devletçe sağlanan sübvansiyon düzeyi sıfır denebilecek kadar düşük çıkmaktadır. Ormancılık sektöründeki ana devlet kurumları olan Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve OGM tarafından, ormancılık sektörünün diğer bileşenleri durumundaki özel üretici birimler ile diğer sektörlerle sağladığı ve sübvansiyon uygulamalarının hemen hiçbiri ulusal hesaplara doğrudan yansıtılmamaktadır (Kayacan, 2006).

1.5. Ormancılık Sektöründe Uygulanan Sübvansiyonlarla Diğer Sektörlerde Uygulanan Sübvansiyonlar ve Karşılaştırılması

1.5.1. Tarım, Sanayi ve Hizmet Sektörlerinde Uygulanan Sübvansiyonlar

Tarım sektöründe sübvansiyonlar, devletin herhangi bir karşılık beklemezsizin tarımsal üretimin desteklenmesi, teşvik edilmesi ve devamının sağlanması için tarım ürünleri üreticilerine yaptığı parasal veya para olarak karşılığı bulunan yardımlardır (Parasız, 2010).

Tarımsal üretimin risk ve belirsizliklere karşı göstermiş olduğu yüksek duyarlılıktan dolayı, tarımsal ürünlerin desteklenmesi ve korunmasına yönelik önlemlere gereksinim bulunmaktadır. Tarım sektörünün desteklenmesine yönelik çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Doğrudan ve dolaylı olarak tarıma yönelik desteklemelere uygulamada rastlanmaktadır. Dolaylı destekleme politikaları genel olarak tüm vatandaşlar için yapılmış olan hizmetlerden kırsal alanda yaşayanların da yararlanmasını sağlayan destekleme harcamalarını kapsamaktadır (altyapı hizmeti, sosyal yaşamı düzenleyen kanun ve kanun hükmündeki kararnameler vb.). Tarıma doğrudan verilen destekler ise tümüyle tarımın gelişmesi amaçlı olup, bu destekler de kendi içinde ikiye ayrılmaktadır. Bunlar devlete yükü olmayan ve devlete yük getiren destekleme yöntemleri olarak sınıflanabilir. Devlet açısından mali yükü olmayan destekleme politikaları genel olarak piyasayı düzenleme ve tarımsal ürünlerin pazarlanmasına yönelik kanun ve kanun hükmünde kararnameleri içeren politik uygulamalardır. Mali yük getiren destekleme yöntemleri çeşitli amaçlar için

kullanılmakta olup, en fazla bilinenleri; girdi, pazar fiyatı ve doğrudan gelir desteği gibi desteklemeleridir (Gaytancıoğlu, 2009).

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde tarım sektörünün desteklenmesi gerekmektedir (Arı, 2010). Özellikle tarım sektöründe desteklemeleri gerekli kılan hususların başında, tarımsal üretimin büyük ölçüde üreticinin kontrolü altında olmayan doğa koşullarının etkisi altında olması gelmektedir. Ayrıca tarımsal üretimin gerçekleşmesi uzun bir zaman süreci gerektirdiği için, talep baskısına cevap vermek üzere tarımsal ürün arzı hemen artırılamamakta, dolayısıyla kısa dönemde tarımsal ürün arzı düşük bir esneklik göstermektedir (Kip, 2009).

Devlet müdahalesi olmadığı takdirde, tarımsal üreticiler bu piyasa koşullarına göre, gerek girdi satın alırlarken, gerekse ürünlerini arz ederlerken iki yönlü sömürüye açık durumdadırlar. Bütün bu nedenlerin etkisiyle, tarımın ve tarım ürünleri fiyatlarının desteklenmesi gerekmektedir. 1930'lardan bu yana uygulanan taban fiyat politikası bu destekleme politikalarından biridir. Genel bir tanımlama ile taban fiyat çiftçiye ürettiği ürünü belirli bir asgari fiyatla, belirtilen aracı bir kuruluşa satma imkânı ve garantisi veren bir fiyat olarak tanımlanmaktadır (DPT,2001) .

Tarımsal üretimin doğa koşullarına bağlı olarak belirsizliği, mevsimlik dalgalanmalar gösterişi, tarımsal ürünlerin arz ve talep esnekliklerinin düşük oluşu, üreticilerin arz cephesini oluşturmada etkili olmalarını kısıtlamaktadır. Fiyat mekanizmasında üreticiler aleyhine olan olumsuzlukları gidermek amacıyla devlet tarım ürünleri piyasasına taban fiyat politikası ile destekleyici olarak girmektedir. Tarımsal destekleme çok çeşitli yollarla yapılabilmektedir. Bunların en önemlileri, destekleme alımları, tohumla ilgili girdilere yapılan fiyat destekleri, tarımsal yatırım teşvikleri, dış ticarete teşvik ve dış ticarete koruma, kredilerin daha düşük faizle sağlanması, süt teşvik primleri, doğal afet ödemeleri, ekim alanlarını sınırlama ve destekleme primleri, sulama yatırımları, toprak ıslah çalışmaları, mera ıslahı, arazi toplulaştırması gibi yatırımlar, hayvan ıslahı, bitki hastalık ve zararlılarına karşı erken uyarı sistemleri kurulması, toplu ilaçlamalar, araştırma ve yayım çalışmaları, kooperatif vb. örgütlenmelerin desteklenmesidir (Kip, 2009).

Hükümetler, yerli üreticilere durumlarını düzeltmek için sübvansiyon vermektedir. Sübvansiyonlar yerli üretici firmaların ürünlerini gerçek maliyetin altında

satabilmelerine imkân sağlamaktadır. Ülke hükümetleri belli yerli sanayi dallarının gelişmesini istediğinde onların gelişmesini sağlamak için sübvansiyon vermektedir. Bu sübvansiyonlar satış farkının bizzat üreticiye ihraçtan sonra ödenmesi, vergi imtiyazları sağlamak, sigorta düzenlemeleri yapmak, piyasa faiz oranlarının altında kredi vermek yoluyla yapılabilmektedir (TİSK, 2004).

Gümrük, katma değer vergisi, kurum veya gelir vergisi indirimleri, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi ile kullanılan krediler için faiz desteği şeklinde belirlenen yardımlar bütün Türkiye'yi kapsayacak şekilde düzenlenmektedir. Bu çerçevede iller, gelir düzeyi itibariyle dört bölgeye ayrılarak az gelişmiş bölgelerde yatırım şartları daha kolaylaştırılmaktadır (Doğan, 2010).

Ekonomideki üç temel sektör olan tarım, sanayi ve hizmet içinde, günümüz itibariyle en dikkat çekici gelişmeyi sergileyen, hizmet sektörüdür. Hizmet sektörü, gerek ulusal gerekse uluslararası temelde önemi giderek artan bir konuma yerleşmiştir. Ülkeler de bunun farkına varmış olup, bu sektöre yönelik özel bazı stratejiler geliştirme yönünde çaba sarf etmektedir. Hizmet sektörü kollarına yapılan teşvikler veya sübvansiyonlar, vergi imtiyazları, sigorta indirimleri, faizsiz kredi veya az faizli kredi verilmek suretiyle uygulanmaktadır (Gündoğan, 2009).

1.5.2. Ormanlık Sektörü ve Tarım, Sanayi, Hizmet Sektörleri Sübvansiyonları Karşılaştırması

Yazında ormancılık sektörü, tarım sektörünün bir alt sektörü durumundadır. Bu sebeple, ormancılık ve tarım sektörü benzerlikler göstermektedir. Orman köylülerinin büyük bir çoğunluğu aynı zamanda tarımla da ilgilenmektedir. Bu sebeple, orman köylülerinin sosyo-ekonomik kalkınmasına katkı sağlamak, orman idaresi ve köylü arasındaki ilişkiyi geliştirmek ve ormancılık teknik uygulamalarının başarısını artırmak amacıyla, 1970 yılında Orman Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Uzun yıllar hizmet veren bu kuruluş, orman köylerinde gelir getirici birçok faaliyeti, hazırlanan tip projeler kapsamında düşük faizli ve uzun vadeli kredilerle orman köylülerini ve orman köyü kooperatiflerini desteklemiştir (DPT, 2007).

6831 sayılı Orman Kanununun 57, 59, 63, 66. maddeleri ile orman köylüleri ve orman köyü kalkındırma kooperatifleri faizsiz ve düşük faizli kredi verilerek desteklenmektedir. Ayrıca 6831 sayılı Orman Kanununun 31, 32, 33, 34. maddeleri ile orman köylüleri ve orman köyü kalkındırma kooperatifleri indirimli satış yoluyla desteklenmektedir.

Türkiye’de uygulanan tarımsal destekleme politikaları; destekleme alımları, girdi destekleri, düşük faizli tarımsal kredi, süt teşvik primi ödemeleri, doğal afet ödemeleri, ekim alanı sınırlandırılması ve destekleme primleri gibi araçlar kullanılarak yürütülmektedir (Saraçoğlu ve Bulut, 2004). Bunların yanında tarımsal altyapı yatırımları, araştırma, eğitim ve yayım, tarım yatırım teşvikleri, dış ticarete teşvik ve zaman zaman da ithalatta koruma gibi yöntemler kullanılmaktadır (İTO, 2001).

Görüldüğü üzere, tarım sektörü de ormancılık sektörü de devlet tarafından desteklenmektedir. İkisi arasındaki en önemli fark tarım sektöründe devlet, üreticilere destek sağlarken, ormancılık sektöründe devlet, hem üretici kurumlara ve hem de orman köylüsüne yani tüketicilere destek sağlamaktadır. Yani tarım sektörü genellikle sübvansiyon uygulamalarıyla desteklenirken, ormancılık sektörü hem sübvansiyon hem de sübvansiyon benzeri uygulamalarla desteklenmektedir.

Ormancılık sektörü, sanayi ve hizmet sektörleriyle karşılaştırıldığında çok farklı bir yapıda olduğu görülmektedir. Devlet, sanayi ve hizmet sektörünü; gümrük vergisi, katma değer vergisi, kurum veya gelir vergisi indirimleri ile sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi ve kullanılan krediler için faiz desteği şeklinde belirlenen yardımlarla teşvik etmektedir (URL-2). Dolayısıyla, tarım sektörüne paralel şekilde sanayi ve hizmet sektörlerinde üreticilere yönelik sübvansiyonlar söz konusu iken, ormancılık sektöründe ise hem üreticiler hem de tüketicilerin desteklenmesi söz konusudur.

Ormancılık sektörü ile diğer sektörlerde uygulanan sübvansiyonlar, sübvansiyonun unsurlarından ‘sübvansiyonun sağlayıcısı’ ve ‘sübvansiyonun alıcısı’ yönünden farklılık göstermektedir. Ormancılık sektöründe sübvansiyonun sağlayıcısı, devletin kurumu olan orman bölge müdürlükleri ve orman işletmeleri, alıcısı ise üretici konumundaki diğer kamu kuruluşları ve orman köyü kalkındırma kooperatifleri ve

tüketici konumundaki orman köylüleridir. Tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde ise sübvansiyonun sağlayıcısı devlet, alıcısı ise üretici konumundaki işletmeler ve şahıslardır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Materyal

Bu çalışmada kullanılan veriler, Artvin OBM'nin dönem sonu bilançoları ile İşletme ve Pazarlama Şube Müdürlüğü kayıtları, OSİB, OGM, DPT, TÜİK resmi ağ sayfalarından yararlanılarak elde edilmiştir.

Çalışmaya temel oluşturan başlıca dokümanlar; Artvin OBM 2006-2010 yılları arası dönem sonu bilançoları, fiili satış durumu cetvelleri, konu ile ilgili yayımlanmış makale, bildiri, tez ve kitapların da içinde yer aldığı bilimsel çalışmalar ve ilgili mevzuatlardan oluşmaktadır. Ayrıca çalışma kapsamında Artvin OBM İşletme ve Pazarlama Şube Müdürü ile yapılan yüz yüze görüşmelerden de önemli ölçüde istifade edilmiştir.

2.2. Araştırma Alanının Genel Tanıtımı

Artvin OBM, OGM'nin 10.06.1967 tarih ve 3215/3 sayılı emirleri gereğince Artvin İl sınırları dahilinde faaliyet göstermek üzere, Trabzon OBM'den ayrılarak kurulmuş olup, 04.08.1967 tarihinde faaliyete geçmiştir (OBM, 2012).

Kuruluşundan bu yana geçen zaman içerisinde İşletme Müdürlüğü, İşletme Şefliği, Kadastro Komisyonları kuruluşu ve kapanışları yapılmış olup, bugün kuruluş bünyesinde kuruluş merkezleri Artvin il merkezinde, Bölge Müdürü, 3 Bölge Müdür Yardımcısı, 13 Şube Müdürlüğü, 6 Orman İşletme Müdürlüğü ve bu İşletme Müdürlüklerine bağlı 33 adet Orman İşletme Şefliği bulunmaktadır. İşletme Müdürlükleri merkezleri Ardanuç, Arhavi, Artvin, Borçka, Şavşat ve Yusufeli ilçe merkezlerinde olup, il genelindeki 8 ilçe sınırları içinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Artvin OBM, Doğu Karadeniz Bölgesinde bir hudut ili olan Artvin il sınırlarını kapsamaktadır. Artvin OBM'nin doğu ve kuzey doğusu Ardahan, batısı

Rize, güney ve güney doğusu Erzurum illeri ile kuzeyi Gürcistan Cumhuriyeti, kuzey batısı Karadeniz ile çevrilidir (Şekil 1).

Şekil 1. Artvin OBM genel alan durumu haritası (OBM, 2012)

Artvin OBM ormanlık alanı 400.089,90 ha (%57) ve açıklık alan 311.986,50 ha (%43) olmak üzere genel sorumluluk alanı 712.076,40 ha'dır (OBM, 2012).

Artvin OBM'nin 2006-2010 yılları arası gelirlerinin büyük bir kısmı; endüstriyel odun (tomruk, tel direk, maden direk, sanayi odunu, kâğıtlık odun, lif-yonga, sıruk), yakacak odun ve odun dışı orman ürünleri (şimşir dalı ve çiçek soğanı) satışlarından elde edilmektedir. Artvin OBM' de 6831 sayılı Orman Kanununa göre satış gelirlerinin elde edilmesinde başvurulan yöntemleri aşağıdaki başlıklar altında toplamak mümkündür:

- *Açık Artırmalı Satış Yöntemi:* Bu satış yönteminde; alıcılar, kendilerine belirtilen hususlara göre (satış zamanı, satışı konu olan mal miktarı, cinsi, kalitesi, tahmin olunan satış fiyatı, geçici ve kati teminat bedelleri ve şartnamelerin temin edilmesi) müracaatlarını yapmaktadırlar. Daha sonra alıcılar ilan edilen yer ve zamanda bir araya gelerek, satıcı tarafından ürünlere göre açık artırmaya temel olacak fiyatlar (muhammen bedeller) duyurulur. Alıcılar, satış kurulu huzurunda satışı konu ürünlere fiyat verirler. Sonuç

itibariyle en yüksek fiyatı teklif edene ürün ihale edilir. OBM tarafından ihalenin en geç 15 gün içinde onaylamasının ardından ihale kesinlik kazanmış olur. Açık artırmalı satış yöntemi, serbest pazar ekonomisi düzeneğine uygun bir yöntem olup, fiyatın oluşumunda, pazar dışında bir denetim söz konusu değildir (Türker, 2008).

- *Tahsisli Satış Yöntemi:* Bu satış yöntemine, kotalı satış yöntemi de denilmektedir. Önceden bir temel fiyat ya da tarife fiyatı belirlenerek serbest pazar ekonomisi kurallarından uzaklaşmaktadır. Bu yöntemde fiyatlar, maliyet bedeline göre ya da maliyet bedelinden daha az yani pazar ekonomisinden tamamen bağımsız merkezi teşkilatça belirlenmektedir (Türker, 2008). Fiyatlar genellikle pazar fiyatından düşük olarak belirlenmektedir. Ancak son yıllarda tahsisli satış fiyatları piyasa satış fiyatlarından daha yüksek belirlenebilmektedir. Ülkemizde OGM'nin bazı devlet kurumlarına (eski SEKA, eski TEK, PTT, TELEKOM vs.) yapmış olduğu ve yapmakta olduğu satışlarda bu yöntem kullanılmaktadır.
- *İndirimli Satış Yöntemi:* OGM tarafından, orman köylülerine, orman kooperatiflerine, afetzedelere vb. sağlanan indirimler sonucu ortaya çıkan satış yöntemleridir.

Devlet eliyle yürütülen Orman İşletmeciliğinde “Kanuni Haklar” kavramı içerisinde 6831 Sayılı Orman Kanununun 30, 31, 32, 33, 34. maddeleri gereğince orman köylüsüne tanınan maddi imkânlar ve indirimli satışlarla; 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 71. maddesi, 775 Sayılı Gecekondu Önleme Kanununun 28. maddesi, 7269/1051 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Kanununun 43/c maddesi gereğince yapılan tarifeli, tarifersiz ve maliyetli satışlara ait esaslar yer almaktadır.

- *Diğer Satışlar:* Bu satış yönteminde; odun hammaddesi satışı dışındaki satışlar söz konusudur. Bunlar; odun dışı orman ürünleri (sığıla yağı, defneyaprağı, fıstık çamı kozalağı, reçine vb.), çıra, çıralı çam kök odunu, çubuk vb. ürünlerin satışlarından oluşmaktadır.

Yukarıda açıklanan satış yöntemlerini içeren 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ilgili maddeleri EK-1'de ayrıntılı olarak verilmiştir.

2.3. Yöntem

2.3.1. Araştırma Kapsamının Belirlenmesi

Araştırma kapsamında konu edilecek ormancılık sektöründeki sübvansiyon uygulamalarının belirlenmesi aşamasında, 1.4 numaralı bölümde sübvansiyon tanımı ve unsurlarından hareketle ormancılık sektöründe sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulamalara ilişkin sınıflandırmadan istifade edilmiştir. Söz konusu sınıflandırmada sübvansiyon ve sübvansiyon benzeri olmak üzere iki ana grupta toplanan uygulamalardan hareketle araştırmanın kapsamı belirlenmiştir.

Bu noktada, araştırma süresi ve imkânlarının yanı sıra verilerin güvenilir şekilde elde edilebilmesi ile öne çıkan sübvansiyon uygulamalarından bir adet ve sübvansiyon benzeri uygulamalardan da dört adet uygulama esas alınmıştır. Sonuçta, araştırmaya konu edilen sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulamalar ormancılık sektöründe 6831 sayılı Orman Kanununun 30 , 31 , 32 , 33 ve 34. maddelerine göre uygulanan tahsisli ve indirimli satışlardan oluşturulmuştur.

2.3.2. Araştırma Verilerinin Elde Edilmesi

Ormancılık sektöründe uygulanan sübvansiyonların orman bölge müdürlüğü düzeyinde ekonomik etkisini belirlemek amacıyla, Artvin OBM dönem sonu bilançolarından yararlanarak, 2006-2010 yıllarını kapsayan satış gelirleri 5 yıllık dönem için yıllar itibariyle ortaya konulmuştur. Daha sonra Artvin OBM'nin satışlarda sübvansiyon uygulamadığı ve aynı zamanda tüm ürünleri de piyasa fiyatından satabildiği varsayımı ile, tüm satışların piyasa satışları şeklinde gerçekleştirilmesi halinde toplam gelirden meydana gelen değişim ve buna bağlı olarak kar-zarar durumu ve gelir-gider oranlarındaki değişimler yıllar itibariyle hesaplanmıştır.

Ayrıca, 2006-2010 yılları arasında sübvansiyona konu olan miktar ve tutarların, toplam miktar ve tutarlar içindeki oranları hesaplanarak, sübvansiyonların toplam gelir içindeki etkisi hesaplanmıştır.

Ayrıca, araştırma kapsamında Artvin OBM İşletme Pazarlama Şube Müdürü ile yapılan yüz yüze görüşme yönteminden istifade edilmiştir. Böylece elde edilen bilgiler araştırmanın amacına uygun bir şekilde değerlendirilmiş, konu mevcut yazın ile birlikte tartışılmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

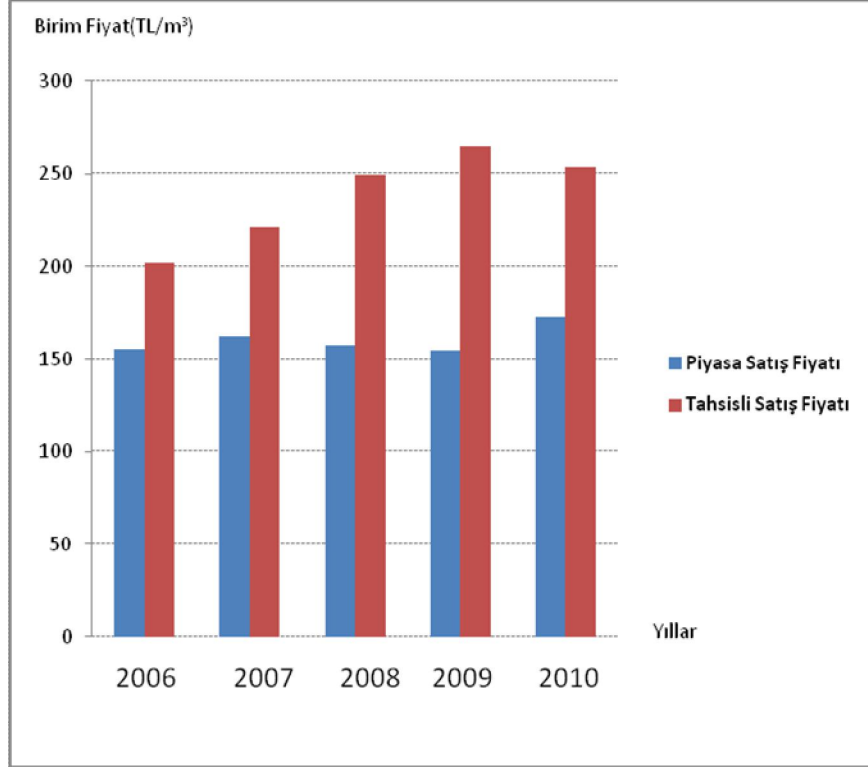
3.1. Sübvansiyonlar ve Sübvansiyon Benzeri Uygulamalar

Ormancılık sektöründe sübvansiyonlar ve sübvansiyon benzeri uygulamaların irdelenmesi yapılırken yukarıda belirtilen araçlardan yararlanılarak “Artvin OBM bünyesinde 2006-2010 yılları itibariyle OGM tarafından uygulanan indirimli satışların, piyasa satışları şeklinde gerçekleştirilmesi” varsayımı ile kurumun potansiyel gelir kaybına ilişkin bulgular aşağıda başlıklar sunulmaktadır.

3.1.1. Tahsisli Odun Satışları

Ülkemizde ormancılık sektöründe 6831 sayılı Orman Kanununun 30. maddesine göre uygulanan indirimli satış yöntemlerinden tahsisli satışlar, bazı kurum ve kuruluşlara protokoller gereği uygulanmaktadır. İlgili üretici birimlere genellikle piyasa fiyatından daha düşük fiyatla orman ürünü satışlarını kapsayan tahsisli satışlar, bu özellikleriyle bir tür sübvansiyon uygulaması olarak değerlendirilmektedir (Çizelge 1).

Öte yandan, teknolojik gelişmeler ve kurumların ihtiyaçlarında meydana gelen farklılaşmalar nedeniyle Artvin OBM’de tahsisli satışlarda bir azalma görülmektedir. Nitekim, tahsisli satışların başlıca alıcıları konumunda olan PTT, Telekom ve TEDAŞ artık toprak üstü direklere ihtiyaç duymamakta ve sistemlerini yer altından kurmaktadır. Diğer bir kurum olan SEKA ise 25.01.2005 tarihinde kapanmıştır. Ayrıca 2002 yılı öncesinde Artvin OBM kendi bünyesi ve personeline de ücretsiz veya çok düşük ücretli tahsisli satış yapmaktayken, bu satışlar da 21.02.2002 tarih ve 24678 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2002/3701 sayılı Bakanlar Kurulu kararı (kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmetlerden ücretsiz veya indirimli olarak faydalanacakların tespitine ilişkin karar) ile kurumun ürettiği mal ve hizmetlerden ücretsiz veya indirimli faydalanma hakkı kaldırılmış ve tarife bedelinin çok üstünde fiyatla faydalanma öngörülerek, kamu kurum ve kuruluşlarının sübvansiyonlu faydalanması engellenmiştir.

Şekil 2. Artvin OBM yapacak odun tahsisli ve piyasa satış fiyatı karşılaştırması

Gerek yukarıda açıklanan gelişmeler ve gerekse araştırma periyodunda tahsisli yapacak odun satışlarının, piyasa satış fiyatlarının üzerinde seyretmesi (Şekil 2) sonucu sübvansiyon özelliğini de yitirmiş olmasından dolayı, tanım ve kapsam olarak sübvansiyon uygulaması olarak değerlendirilmiş fakat tahsisli satış bulgularına araştırmada yer verilmemiştir. Zira, tahsisli satışların kurumlar için 2002 yılında alınan bakanlar kurulu kararından sonra avantajlı bir yanı kalmamıştır.

3.1.2. İndirimli Yapacak Odun Satışları

3.1.2.1. 31. Madde Yapacak Odun Satışı

Artvin OBM’de 2006-2010 yılları arasında 31. madde orman köylülerinin zati yapacak ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan tarifeli satışlardan elde edilen gerçekleşen satış gelirleri bulguları ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması durumunda gerçekleşmesi beklenen satış geliri bulguları karşılaştırmalı olarak Çizelge 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2. 31. madde yapacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması

Yıllar	Ürün Miktarı (m ³)	Gerçekleşen		Hipotetik		Gelir Kaybı	
		Satış Fiyatı [A]	Satış Geliri [B]	Piyasa Satış Fiyatı [C]	Satış Geliri [D]	Fark [D-B]	Oran
		(TL/m ³)	(TL)	(TL/m ³)	(TL)	(TL)	$\left[\frac{D-B}{B}\right] \times 100$ (%)
2006	2013	86,24	173.596,00	155,19	312.397,47	138.801,47	80
2007	978	94,18	92.107,00	162,74	159.159,72	67.052,72	73
2008	2339	94,67	221.434,00	157,24	367.784,36	146.350,36	66
2009	2489	97,60	242.926,40	154,70	385.048,30	142.121,90	59
2010	2864	97,40	278.953,60	172,90	495.185,60	216.232,00	78

Çizelge 2’den elde edilen bulgulara göre; 2006 yılında 31. madde orman köylüleri Artvin OBM’nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile 2013 m³ emvali 86,24 TL’ye, piyasa satış fiyatından 68,95 TL daha ucuza satın almışlardır. Kurum 2013 m³ emvalden 173.596,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM’nin aynı miktardaki emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 312.397,47 TL düzeyindedir. 2006 yılı için Artvin OBM’nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 80’ine karşılık gelmektedir.

2007 yılında 978 m³ emval 94,18 TL’den satışı yapılarak kurum 92.107,00 TL gelir elde etmiştir. Orman köylüleri sübvansiyondan yararlanarak 68,56 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM’nin aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 159.159,72 TL düzeyindedir. 2007 yılı için Artvin OBM’nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 73’üne karşılık gelmektedir.

2008 yılında 31. madde orman köylüleri Artvin OBM’nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile piyasa satış fiyatından emvalin m³’ünü 94,67 TL’ye, piyasa satış fiyatından 62,57 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM, 2008 yılında 2339 m³ tomruk satışı yaparak 221.434,00 TL gelir elde etmiştir. Ancak 2008 yılında aynı miktardaki emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 367.784,36 TL düzeyindedir. Artvin OBM’nin 2008 yılında sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 66’sına karşılık gelmektedir.

2009 yılında sübvansiyonlu tomruk satış miktarı 2.489 m³’tür. Bu satıştan 31. madde orman köylüleri Artvin OBM’nin sağladığı sübvansiyon sonucunda emvalin m³’ünü

97,60 TL'ye piyasa satış fiyatından 57,10 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM, 2009 yılında 31. madde orman köylülerine yapılan satıştan 242.926,40 TL gelir elde etmiştir. Aynı miktardaki emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 385.048,30 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2009 yılında sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 59'una karşılık gelmektedir.

2010 yılında sübvansiyonlu tomruk satış miktarı 2.864 m³'tür. Bu satıştan 31. madde orman köylüleri Artvin OBM'nin sağladığı sübvansiyonlar sonucunda emvalin m³'ünü 97,40 TL'ye satın alarak, piyasa satış fiyatından 75,50 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM, 2010 yılında 31. madde orman köylülerine yapılan satıştan 278.953,60 TL gelir elde etmiştir. Aynı miktardaki emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 495.185,60 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2010 yılında sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 78'ine karşılık gelmektedir.

3.1.2.2. 32. Madde Yapacak Odun Satışı

Artvin OBM'de 2006-2010 yılları arasında 32. madde orman köylülerinin zati yapacak ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan 1/3 maliyet bedelli satışlardan elde edilen gerçekleşen satış geliri bulguları ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması durumunda gerçekleşmesi beklenen satış geliri bulguları karşılaştırmalı olarak Çizelge 3'de sunulmaktadır.

Tablo 3. 32. madde yapılacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması

Yıllar	Ürün Miktarı (m ³)	Gerçekleşen		Hipotetik		Gelir Kaybı	
		Satış Fiyatı [A] (TL/m ³)	Satış Geliri [B] (TL)	Piyasa Satış Fiyatı [C] (TL/m ³)	Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $\left[\frac{D-B}{B} \times 100 \right]$ (%)
2006	3	86,67	260,00	155,19	465,57	205,57	79
2007	978	94,18	92.107,00	162,74	159.159,72	158.238,65	172
2008	736	97,07	71.449,00	157,24	115.728,64	44.276,64	62
2009	219	99,91	21.881,00	154,70	33.879,30	11.998,30	55
2010	336	99,81	33.538,00	172,90	58.094,40	24.556,40	73

Çizelge 3'den elde edilen bulgulara göre; 2006 yılında 32. madde orman köylüleri Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile emvalin m³'ünü piyasa fiyatından 68,52 TL daha ucuza satın almışlardır. Kurum 3 m³ emval satışından 260

TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı miktardaki emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 465,57 TL düzeyindedir. 2006 yılı için Artvin OBM'nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 79'una karşılık gelmektedir.

2007 yılında ise 978 m³ emvali orman köylüleri Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile emvalin m³ ünü piyasa fiyatından 68,56 TL ucuza satın almışlardır. Artvin OBM'nin 2007 yılında elde ettiği gelir 92.107,00 TL'dir. Kurumun aynı miktardaki emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 159.159,72 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2007 yılı için sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 172'sine karşılık gelmektedir.

2008 yılında 32. madde orman köylüleri Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile piyasa satış fiyatından emvalin m³ ünü 97,07 TL'ye piyasa satış fiyatından 60,17 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM 2008 yılında 736 m³ tomruk satışı yaparak 71.449,00 TL gelir elde etmiştir. 2008 yılında Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 115.728,64 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2008 yılı için sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 62'sine karşılık gelmektedir.

2009 yılında sübvansiyonlu tomruk satış miktarı 219 m³'tür. Bu satıştan 32. madde orman köylüleri Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile emvalin m³ ünü 99,91 TL'ye piyasa satış fiyatından 54,79 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM 2009 yılında 32. madde orman köylülerine yapılan satıştan 21.881,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM aynı miktar emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 33.879,30 TL düzeyindedir. Artvin OBM 2009 yılı için sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 55'ine karşılık gelmektedir.

2010 yılında sübvansiyonlu tomruk satış miktarı 336 m³'tür. Bu satıştan 32. madde orman köylüleri Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile emvalin m³ ünü 99,81 TL'ye piyasa satış fiyatından 73,09 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM 2010 yılında 32. madde orman köylülerine yapılan satıştan 33.538,00

TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM aynı miktar emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 58.094,40 TL düzeyindedir. Artvin OBM 2010 yılı için sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 73'üne karşılık gelmektedir.

3.1.2.3. 33. Madde Yapacak Odun Satışı

Artvin OBM'de 2006-2010 yılları arasında afetzede orman köylülerinin zati yapacak ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan tarifesiz satışlardan elde edilen gerçekleşen satış geliri bulguları ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması durumunda gerçekleşmesi beklenen satış geliri bulguları karşılaştırmalı olarak Çizelge 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. 33. madde yapılacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması

Yıllar	Ürün Miktarı (m ³)	Gerçekleşen		Hipotetik		Gelir Kaybı	
		Satış Fiyatı [A] (TL/m ³)	Satış Geliri [B] (TL)	Piyasa Satış Fiyatı [C] (TL/m ³)	Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $\left[\frac{D-B}{B} \times 100\right]$ (%)
2006	5.573	72,03	401.395,00	155,19	864.873,87	463.478,87	115
2007	3.494	80,20	280.204,00	162,74	568.613,56	288.409,56	103
2008	3.661	87,50	320.358,00	157,24	575.669,50	255.311,50	79
2009	1.878	90,02	169.074,00	154,70	290.526,60	121.452,60	72
2010	2.179	90,15	196.453,00	172,90	376.761,93	180.308,93	91

Çizelge 4'den elde edilen bulgulara göre; Artvin OBM 2006 yılında afetzede orman köylülerine 5.573 m³ satış yaparak 401.395,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile orman köylüsü yapacak odunun m³'ünü 83,16 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 864.873,87 TL düzeyindedir. 2006 yılı için Artvin OBM'nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 92'sine karşılık gelmektedir.

2007 yılında ise Artvin OBM afetzede orman köylülerine 3.494 m³ satış yaparak 280.204,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile piyasa satış fiyatından 82,54 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 568.613,56 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2007 yılı için

sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli %103'e karşılık gelmektedir.

2008 yılında ise Artvin OBM afetzedede orman köylülerine 3.661 m³ satış yaparak 320.358,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile piyasa satış fiyatından 69,74 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 575.669,50 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2008 yılı için sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli %79'a karşılık gelmektedir.

2009 yılında ise Artvin OBM afetzedede orman köylülerine 1.878 m³ satış yaparak 169.074,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile piyasa satış fiyatından 64,68 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 290.526,60 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2009 yılı için sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli %72'ye karşılık gelmektedir.

2010 yılında ise Artvin OBM afetzedede orman köylülerine 2.179 m³ satış yaparak 196.453,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile piyasa satış fiyatından 82,75 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 376.761,93 TL düzeyindedir. Artvin OBM'nin 2010 yılı için sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli %91'e karşılık gelmektedir.

3.1.2.4. 34. Madde Yapacak Odun Satışı

Artvin OBM'de 2006-2010 yılları arasında 34. madde orman köylülerinin ve orman köylüsü kalkındırma kooperatiflerinin zati yapacak ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan satışlardan elde edilen gerçekleşen satış geliri bulguları ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması durumunda gerçekleşmesi beklenen satış geliri bulguları karşılaştırmalı olarak Çizelge 5'de sunulmaktadır.

Tablo 5. 34. madde yapacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması

Yıllar	Ürün Miktarı (m ³)	Gerçekleşen		Hipotezik		Gelir Kaybı	
		Satış Fiyatı [A] (TL/m ³)	Satış Geliri [B] (TL)	Piyasa Satış Fiyatı [C] (TL/m ³)	Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $\left[\frac{D-B}{B} \times 100\right]$ (%)
2006	3.332	107,47	358.077,00	155,19	517.093,08	159.016,08	44
2007	3.846	126,37	486.009,00	162,74	625.898,04	139.889,04	29
2008	5.124	132,27	677.782,00	157,24	805.697,76	127.915,76	19
2009	5.359	129,30	692.941,00	154,70	829.037,30	136.096,30	20
2010	5.977	137,52	821.989,00	172,90	1.033.423,3	211.434,30	25

Çizelge 5’den elde edilen bulgulara göre; Artvin OBM 2006 yılında orman köyü kalkındırma kooperatiflerine ve orman köylüsüne 3.332 m³ satış yaparak 358.077,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM’nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile orman köylüsü ve kooperatifler emvalin m³’ünü piyasa fiyatından 47,72 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotezik satış geliri 517.093,08 TL düzeyindedir. 2006 yılı için Artvin OBM’nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 44’üne karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 2007 yılında orman köylülerine ve orman köyü kalkındırma kooperatiflerine 3.846 m³ satış yaparak 486,009,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM’nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile orman köylüsü yapacak odunun m³’ünü 36,37 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotezik satış geliri 625.898,04 TL düzeyindedir. 2007 yılı için Artvin OBM’nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %29’una karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 2008 yılında orman köylülerine ve orman köyü kalkındırma kooperatiflerine 5.124 m³ satış yaparak 677.782,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM’nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile orman köylüsü yapacak odunun m³’ünü 24,97 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotezik satış geliri 805.697,76 TL düzeyindedir. 2008 yılı için Artvin OBM’nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %19’una karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 2009 yılında orman köylülerine ve orman köyü kalkındırma kooperatiflerine 5.359 m³ satış yaparak 692.941,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile orman köylüsü yapacak odunun m³'ünü 25,40 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 829.037,30 TL düzeyindedir. 2009 yılı için Artvin OBM'nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 20'sine karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 2010 yılında orman köylülerine ve orman köyü kalkındırma kooperatiflerine 5.977 m³ satış yaparak 821.989,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin uyguladığı sübvansiyonlu satışlar ile orman köylüsü yapacak odunun m³'ünü 35,38 TL daha ucuza satın almışlardır. Artvin OBM aynı miktarda emvali piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 1.033.423,30 TL düzeyindedir. 2010 yılı için Artvin OBM'nin sübvansiyonlu satıştan kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 25'ine karşılık gelmektedir.

3.1.2.5. Toplam İndirimli Yapacak Odun Satışı

Artvin OBM'de 2006-2010 yılları arasında 6831 sayılı Orman Kanununun 31, 32, 33 ve 34. maddelerine istinaden uygulanan indirimli yapılacak odun satışlarından elde edilen satış gelirleri ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması sonucu gerçekleşmesi beklenen satış gelirlerinin toplamı karşılaştırmalı olarak Çizelge 6'da sunulmaktadır.

Tablo 6. Artvin OBM'ye ait toplam yapılacak odun satış geliri karşılaştırması

Yıllar	Gerçekleşen Satış Geliri [B] (TL)	Hipotetik Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $[(D-B)/B] \times 100$ (%)
2006	933.328,00	1.694.829,99	761.501,99	82
2007	976.132,00	1.559.049,20	582.917,20	60
2008	1.291.023,00	1.864.866,40	573.843,40	45
2009	1.126.822,40	1.538.491,50	411.669,10	37
2010	1.330.933,60	1.963.452,40	632.518,80	48

Çizelge 6'dan elde edilen bulgulara göre; 2006 yılında Artvin OBM'nin uyguladığı indirimli satışlarla 10.921 m³ yapılacak odun satılmış ve kurum 933.328,00 TL gelir

elde etmiştir. Kurumun 2006 yılındaki indirimli satılan emvalleri piyasa fiyatından sattığı varsayıldığında 761.501,99 TL daha fazla gelir elde etmesi söz konusudur. Artvin OBM'nin 2006 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 82'sine karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 2007 yılında 9.580 m³ sübvansiyonlu yapacak odun satışından 976.132,00 TL gelir elde etmiştir. Kurumun sübvansiyonlu olarak gerçekleştirdiği 9.580 m³ emvalin satışını piyasa satış fiyatıyla gerçekleştirdiği varsayıldığında 582.917,20 TL daha fazla gelir elde edebilmektedir. Artvin OBM'nin 2007 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 60'ı seviyesindedir.

Artvin OBM 2008 yılında 11.860 m³ indirimli yapacak odun satışından 1.291.023,00 TL gelir elde etmiştir. Kurumun aynı miktarda emvalin satışını piyasa satış fiyatından gerçekleştirdiği varsayıldığında 1.864.866,40 TL gelir elde edebilmektedir. Artvin OBM'nin 2008 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %45'ine karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 2009 yılında 9.945 m³ indirimli yapacak odun satışından 1.126.822,40 TL gelir elde etmiştir. Kurumun aynı miktarda emvalin satışını piyasa satış fiyatından gerçekleştirdiği varsayıldığında 1.538.491,50 TL gelir elde edebilmektedir. Artvin OBM'nin 2009 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %37'sine karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 2010 yılında 11.356 m³ indirimli yapacak odun satışından 1.330.933,60 TL gelir elde etmiştir. Kurumun aynı miktarda emvalin satışını piyasa satış fiyatından gerçekleştirdiği varsayıldığında 1.963.452,40 TL gelir elde edebilmektedir. Artvin OBM'nin 2010 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %45'ine karşılık gelmektedir.

3.1.3. İndirimli Yakacak Odun Satışları

3.1.3.1. 31. Madde Yakacak Odun Satışı

Artvin OBM’de 2006-2010 yılları arasında 6831 sayılı Orman Kanununun 31. maddesine göre orman köylülerinin zati yakacak ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan tarifeli satışlardan elde edilen gerçekleşen satış geliri bulguları ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması durumunda gerçekleşmesi beklenen satış geliri bulguları karşılaştırmalı olarak Çizelge 7’de sunulmaktadır.

Tablo 7. 31. madde yakacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması

Yıllar	Ürün Miktarı (m ³)	Gerçekleşen		Hipotetik		Gelir Kaybı	
		Satış Fiyatı [A] (TL/m ³)	Satış Geliri [B] (TL)	Piyasa Satış Fiyatı [C] (TL/m ³)	Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $[(D-B)/B] \times 100$ (%)
2006	106.967	0,95	101.431,00	37,14	3.972.754,38	3.871.323,38	3.816
2007	105.690	1,08	113.393,00	34,61	3.657.930,90	3.544.537,90	3.125
2008	110.890	1,13	125.899,00	35,71	3.959.881,90	3.833.982,90	3.145
2009	118.338	0,86	102.660,00	38,05	4.502.760,90	4.400.100,90	4.286
2010	90.834	0,75	68.491,00	35,01	3.180.098,34	3.111.607,34	4.543

Artvin OBM 31. madde orman köylülerine, yakacak odunu üretildiği yerden sübvansiyonlu satması sonucunda orman köylüsünün ekonomisine büyük kazanç sağlamaktadır. Yakacak odunun depodan satılması ile üretim yerinden satılması arasında fiyat farkı oldukça fazladır.

2006 yılında 31. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 36,19 TL/m³ daha ucuza 0,95 TL/ m³’e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 101.431,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM’nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 106.967 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 3.972.754,38 TL düzeyindedir. Buna göre 2006 yılı için Artvin OBM’nin 31. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %3.816’sına karşılık gelmektedir.

2007 yılında 31. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 33,53 TL/m³ daha ucuza 1,08 TL/m³’e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan

113.393,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 105.690 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 3.972.754,38 TL düzeyindedir. Buna göre 2007 yılı için Artvin OBM'nin 31. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %3.125'ine karşılık gelmektedir.

2008 yılında 31. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 34,58 TL/m³ daha ucuza 1,13 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 125.899,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 110.890 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 3.959.881,90 TL düzeyindedir. Buna göre 2008 yılı için Artvin OBM'nin 31. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %3.145'ine karşılık gelmektedir.

2009 yılında 31. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 37,19 TL/m³ daha ucuza 0,86 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 102.660,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 118.338 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 102.660,00 TL düzeyindedir. Buna göre 2009 yılı için Artvin OBM'nin 31. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %4.286'sına karşılık gelmektedir.

2010 yılında 31. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 34,26 TL/m³ daha ucuza 0,75 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 68.491,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 90.834 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 3.180.098,34 TL düzeyindedir. Buna göre 2010 yılı için Artvin OBM'nin 31. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynak

lanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 4.543'üne karşılık gelmektedir.

3.1.3.2. 32. Madde Yakacak Odun Satışı

Artvin OBM'de 2006-2010 yılları arasında 6831 sayılı Orman Kanununun 32. maddesine göre orman köylülerinin zati yakacak ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan 1/3 maliyet bedelli satışlardan elde edilen gerçekleşen satış geliri bulguları ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması durumunda gerçekleşmesi beklenen satış geliri bulguları karşılaştırmalı olarak Çizelge 8'de sunulmaktadır.

Tablo 8. 32. madde yakacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması

Yıllar	Ürün Miktarı (m ³)	Gerçekleşen		Hipotetik		Gelir Kaybı	
		Satış Fiyatı [A] (TL/m ³)	Satış Geliri [B] (TL)	Piyasa Satış Fiyatı [C] (TL/m ³)	Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $[(D-B)/B] \times 100$ (%)
2006	229	30,00	6.870,00	37,14	8.505,06	1.635,06	23
2007	250	30,00	7.500,00	34,61	8.652,50	1.152,50	15
2008	270	31,00	8.370,00	35,71	9.642,35	1.272,35	15
2009	140	31,00	4.340,00	38,05	5.327,00	987,00	23
2010	501	30,72	15.394,00	35,01	17.544,45	2.150,45	14

Çizelge 8'den elde edilen bulgulara göre; 2006 yılında 32. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 7,14 TL/m³ daha ucuza 30 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 6.870,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 229 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 8.505,06 TL düzeyindedir. Buna göre 2006 yılı için Artvin OBM'nin 32. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 23'üne karşılık gelmektedir.

2007 yılında 32. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 4,61 TL/m³ daha ucuza 30 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 7.500,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 250 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen

hipotetik satış geliri 8.652,50 TL düzeyindedir. Buna göre 2007 yılı için Artvin OBM'nin 32. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 15'ine karşılık gelmektedir.

2008 yılında 32. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 4,71 TL/m³ daha ucuza 31 TL/ m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 8.370,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 270 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 9.642,35 TL düzeyindedir. Buna göre 2008 yılı için Artvin OBM'nin 32. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 15'ine karşılık gelmektedir.

2009 yılında 32. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 7,05 TL/m³ daha ucuza 31 TL/ m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 4.340,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 140 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 5.327,00 TL düzeyindedir. Buna göre 2009 yılı için Artvin OBM'nin 32. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %23'üne karşılık gelmektedir.

2010 yılında 32. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 4,29 TL/m³ daha ucuza 30,72 TL/ m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 15.394,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 501 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 17.544,45 TL düzeyindedir. Buna göre 2010 yılı için Artvin OBM'nin 32. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %14'üne karşılık gelmektedir.

3.1.3.3. 34. Madde Yakacak Odun Satışı

Artvin OBM’de 2006-2010 yılları arasında 6831 sayılı Orman Kanununun 34. maddesine göre orman köylülerinin zati yakacak ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan satışlardan elde edilen gerçekleşen satış geliri bulguları ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde yapılması durumunda gerçekleşmesi beklenen satış geliri bulguları karşılaştırmalı olarak Çizelge 9’de sunulmaktadır.

Tablo 9. 34. madde yakacak odun satışlarına ait gelir karşılaştırması

Yıllar	Ürün Miktarı (m ³)	Gerçekleşen		Hipotetik		Gelir Kaybı	
		Satış Fiyatı [A] (TL/m ³)	Satış Geliri [B] (TL)	Piyasa Satış Fiyatı [C] (TL/m ³)	Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $\left[\frac{D-B}{B} \times 100 \right]$ (%)
2006	40	20,80	832,00	37,14	1.485,60	-653,60	79
2007	15	25,80	387,00	34,61	519,15	-132,15	34
2008	575	19,20	11.040,00	35,71	20.533,25	-9.493,25	86
2009	1.612	26,85	43.290,00	38,05	61.336,60	-18.046,60	42
2010	549	23,46	12.771,00	35,01	19.220,49	-6.449,49	50

Çizelge 9’den elde edilen bulgulara göre; 2006 yılında 34. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 16,34 TL/m³ daha ucuza 20,80 TL/ m³’e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 832,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM’nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 40 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 1.485,60 TL düzeyindedir. Buna göre 2006 yılı için Artvin OBM’nin 34. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 79’una karşılık gelmektedir.

2007 yılında 34. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 8,81 TL/m³ daha ucuza 25,80 TL/ m³’e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 387,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM’nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 15 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 519,15 TL düzeyindedir. Buna göre 2007 yılı için Artvin OBM’nin 34. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %34’üne karşılık gelmektedir.

2008 yılında 34. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 16,51 TL/m³ daha ucuza 19,20 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 11.040,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 575 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 20.533,25 TL düzeyindedir. Buna göre 2008 yılı için Artvin OBM'nin 34. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %86'sına karşılık gelmektedir.

2009 yılında 34. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 11,20 TL/m³ daha ucuza 26,85 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 43.290,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 1.612 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 61.336,60 TL düzeyindedir. Buna göre 2009 yılı için Artvin OBM'nin 34. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %42'una karşılık gelmektedir.

2010 yılında 34. madde orman köylülerine Artvin OBM tarafından yapılan indirimli satışlar sonucunda, orman köylüleri yakacak odunu piyasa satış fiyatından 11,75 TL/m³ daha ucuza 23,26 TL/m³'e satın almışlardır. Artvin OBM bu satıştan 12.771,00 TL gelir elde etmiştir. Artvin OBM'nin aynı yıl indirimli olarak köylülere sattığı 549 m³ yakacak odunu, piyasa satış fiyatından satması durumunda elde etmesi beklenen hipotetik satış geliri 19.220,49 TL düzeyindedir. Buna göre 2010 yılı için Artvin OBM'nin 34. madde sübvansiyonlu yakacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 50'sine karşılık gelmektedir.

3.1.3.4. Toplam İndirimli Yakacak Odun Satışı

Artvin OBM'de 2006-2010 yılları arasında 6831 sayılı Orman Kanununun 31, 32, ve 34. maddelerine istinaden uygulanan indirimli yakacak odun satışlarından elde edilen satış gelirleri ile söz konusu satışların hipotetik olarak piyasa satışı şeklinde

yapılması sonucu gerçekleşmesi beklenen satış gelirlerinin toplamı karşılaştırmalı olarak Çizelge 10’da sunulmaktadır.

Tablo 10. Artvin OBM’ye ait toplam yakacak odun satış geliri karşılaştırması

Yıllar	Gerçekleşen Satış Geliri [B] (TL)	Hipotetik Satış Geliri [D] (TL)	Fark [D-B] (TL)	Oran $\left[\frac{D-B}{B}\right] \times 100$ (%)
2006	109.133,00	3.982.745,04	3.873.612,04	3.549
2007	121.280,00	3.667.102,55	3.545.822,55	2.923
2008	145.309,00	3.990.057,50	3.844.748,50	2.645
2009	150.290,00	4.569.424,50	4.419.134,50	2.940
2010	96.656,00	3.216.863,28	3.120.207,28	3.228

Çizelge 10’dan elde edilen bulgulara göre; 2006 yılında Artvin OBM’nin uyguladığı indirimli satışlarla 107.236 m³ yakacak odun satılmış ve kurum 109.133,00 TL gelir elde etmiştir. Kurumun 2006 yılındaki indirimli satılan emvalleri piyasa fiyatından sattığı varsayıldığında 3.982.745,04 TL gelir elde etmesi söz konusudur. Artvin OBM’nin 2006 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 3.549’una karşılık gelmektedir.

2007 yılında Artvin OBM’nin uyguladığı indirimli satışlarla 105.955 m³ yakacak odun satılmış ve kurum 121.280,00 TL gelir elde etmiştir. Kurumun 2006 yılındaki indirimli atılan emvalleri piyasa fiyatından sattığı varsayıldığında 3.667.102,55 TL gelir elde etmesi söz konusudur. Artvin OBM’nin 2007 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %2.923’üne karşılık gelmektedir.

2008 yılında Artvin OBM’nin uyguladığı indirimli satışlarla 111.735 m³ yakacak odun satılmış ve kurum 145.309,00 TL gelir elde etmiştir. Kurumun 2008 yılındaki indirimli satılan emvalleri piyasa fiyatından sattığı varsayıldığında 3.990.057,50 TL gelir elde etmesi söz konusudur. Artvin OBM’nin 2008 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %2.645’ine karşılık gelmektedir.

2009 yılında Artvin OBM’nin uyguladığı indirimli satışlarla 120.090 m³ yakacak odun satılmış ve kurum 150.290,00 TL gelir elde etmiştir. Kurumun 2009 yılındaki indirimli satılan emvalleri piyasa fiyatından sattığı varsayıldığında 4.569.424,50 TL gelir elde etmesi söz konusudur. Artvin OBM’nin 2009 yılında indirimli yapacak

odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin %2.940'ına karşılık gelmektedir.

2010 yılında Artvin OBM'nin uyguladığı indirimli satışlarla 91.884 m³ yakacak odun satılmış ve kurum 96.656,00 TL gelir elde etmiştir. Kurumun 2010 yılındaki indirimli satılan emvalleri piyasa fiyatından sattığı varsayıldığında 3.216.863,28 TL gelir elde etmesi söz konusudur. Artvin OBM'nin 2010 yılında indirimli yapacak odun satışından kaynaklanan gelir kaybı potansiyeli gerçekleşen satış gelirinin % 3.228'ine karşılık gelmektedir.

Artvin OBM 6831 sayılı Orman Kanununun 31. maddesinde yakacak odun satışında emvalin indirimli satış fiyatı piyasa satış fiyatından yaklaşık otuz kat daha düşük olduğundan dolayı, kurumun 2006-2010 yılları arası yakacak odun muhtemel kaybı oranları bu denli yüksek çıkmaktadır.

3.2. Sübvansiyon Benzeri Uygulamaların Artvin OBM Gelir-Gider Dengesine Etkisi

Artvin OBM'nin 2006-2010 yılları satış gelirleri (odun ve odun dışı orman ürünleri satışı) ve diğer gelirlerden oluşan gelirleri ile giderlerine ilişkin bulgular gelir-gider tablosundan (Ek-3) yararlanılarak Çizelge 11'de sunulmaktadır.

Tablo 11. Artvin OBM gerçekleşen gelir ve giderlerin karşılaştırılması

Yıllar	Satış Geliri [A] (TL)	Diğer gelirler* [B] (TL)	Toplam (Gelirler) [C] (TL)	Giderler [D] (TL)	Fark [C-D] (TL)	Oran [(C/D)*100] (%)
2006	16.405.461,75	1.758.867,37	18.164.329,12	26.409.358,00	-8.245.028,88	69
2007	13.032.725,82	1.183.722,16	14.216.447,98	26.403.421,08	-12.186.973,10	54
2008	16.089.426,86	1.871.513,03	17.960.939,89	26.689.626,79	-8.728.686,90	68
2009	17.720.684,86	954.764,95	18.675.449,81	38.147.762,72	-19.472.312,91	49
2010	19.517.718,00	1.272.004,99	20.789.722,99	41.552.799,75	-20.763.076,76	50
			Ortalama			58

*Faiz gelirleri, faaliyetlerle ilgili diğer gelir ve karlar, önceki dönem gelir ve karlar, diğer olağan dışı gelir ve karlar

Ülkemiz ormancılığında indirimli satışlar ya da diğer bir ifadeyle sübvansiyonlar sonucu işletmelerin toplam gelirleri düşmekte ve bu durum ise bazı işletmelerin faaliyet dönemlerini zararlar kapatmalarına neden olmaktadır (Öztürk ve Türker, 1998). Ayrıca işletmelerin üretim maliyetleri ve fiyatların oluşum süreçleri işletmelerin giderlerini artırmakta ve gelirlerin giderleri karşılama oranlarını

düşürmektedir. Ormancılık sektörü, her ne kadar devlet sektörüne bağlı olarak hizmet yükümlülüğü bulursa da bütün işletmeler gibi karlılık amacı gütmektedirler (Türker, 1995). Bundan dolayı gelir-gider analizi sonucunda gelirlerinin giderlerinden fazla olması gerekmektedir. Çizelge 11'den de görüldüğü gibi Artvin OBM, 2006-2010 yılları arasında sürekli zarar etmiştir.

Şüphesiz bu konuda en büyük kayıp orman köylülerine tanınan zati veya müşterek yakacak ve yapacak ihtiyacı ile pazar satışı hakları nedeniyle oluşan kayıplardır. Örneğin, OGM'nin 1999-2000 yıllarında bu sübvansiyonların maliyeti hesaplanmış ve bunlardan vazgeçilmesi durumunda o yıllarda zarar eden orman idaresinin kâra geçeceği ortaya konulmuştur (Dünya Bankası'nca yaptırılan Forestry Sector Review adlı rapor). Yine aynı çalışma sırasında orman köylülerinin kalkındırılmasının bir devlet sorunu olduğu, orman idaresinin böyle bir misyonunun olamayacağı ileri sürülmüştür (DPT, 2007).

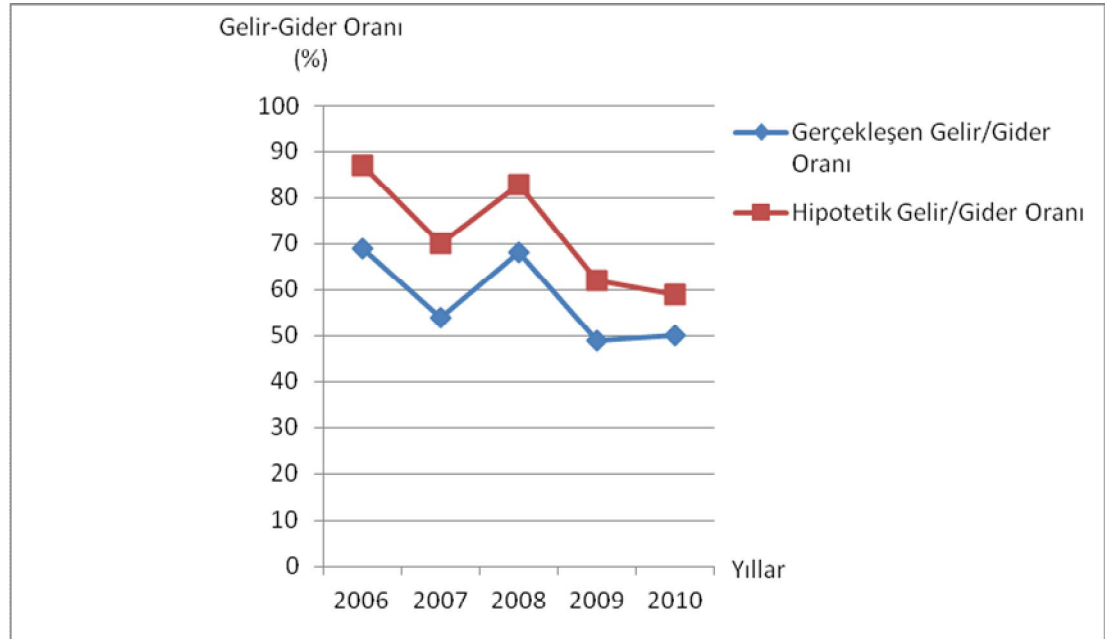
Görülüyor ki, Artvin OBM devletin orman köylülerine ve orman köyü kooperatiflerine uyguladığı sübvansiyonlar sonucunda ciddi gelir kayıpları yaşamaktadır. 2006-2010 yılları arasında gelirlerin giderleri karşılama oranları sırasıyla, % 69, % 54, % 68, % 49, % 50'dir. Bu durum kurumun dönem sonlarında sürekli zarar etmesine yol açmıştır. Ormancılığın geliştirilmesi açısından ormancılık sektörüne sübvansiyon verilmesi haklı gerekçe olarak gösterilmektedir (Bull ve ark., 2005). OGM'nin sosyal sorumluluklarını yerine getirmek amacıyla uyguladığı sübvansiyonlu satış politikası sonucunda aslında kendisi için olumsuz bir dışsallık yarattığı görülmektedir (Güneş ve Ok, 2010).

İndirimli satışların piyasa satışlarıyla gerçekleştirildiği varsayımı ile hipotetik gelirlerin hesaplandığı Çizelge 9, Çizelge 10 ile Artvin OBM'nin çalışma dönemine ait gelir ve gider bulgularının yer aldığı Çizelge 11 yardımıyla Artvin OBM'nin hipotetik gelirleri ile gerçekleşen giderlerinin karşılaştırılması Çizelge 12'de sunulmaktadır.

Tablo 12. Artvin OBM hipotetik gelir ve gerçekleşen giderlerin karşılaştırılması

Yıllar	Hipotetik Toplam Gelirler [E] (TL)	Giderler [D] (TL)	Fark [E-D] (TL)	Oran $[(E/D)*100]$ (%)
2006	22.799.443,15	26.409.358,00	-3.609.914,85	87
2007	18.345.187,73	26.403.421,08	-8.058.233,35	70
2008	22.379.531,79	26.689.626,79	-4.310.095,00	83
2009	23.506.253,41	38.147.762,72	-14.641.509,31	62
2010	24.542.449,07	41.552.799,75	-17.010.350,68	59
		Ort.		72

Çizelge 11 ve Çizelge 12’den görüldüğü üzere, Artvin OBM indirimli satışlardan ötürü gelir kaybı yaşamaktadır. Orman ürünleri satışları orman köylülerine indirimli olarak verilmeden piyasa satışları olarak gerçekleştirildiğinde potansiyel gelir- gider durumu; 2006 yılı için % 18, 2007 yılı için % 16, 2008 yılı için % 15, 2009 yılı için % 13, 2010 yılı için % 9 oranında olumlu yönde artış olarak gerçekleşmektedir. Kurum, devletin orman köylüsü ve kooperatiflerine daha önce de belirtilen 6831 sayılı kanunun ilgili hükümleri gereğince uyguladığı sübvansiyonlardan ötürü, bu 5 yıl için toplamda % 14’lük potansiyel gelir kaybına uğramıştır (Şekil 3).

Şekil 3. Artvin OBM gerçekleşen ve hipotetik gelir/gider oranları

Bir işletmenin ekonomik verimliliği yani iktisadiliği gelir/gider oranıyla bulunmaktadır. İktisadilik, belirli masraflarla, en yüksek sonucu elde etmek, ya da

belirli bir sonuca, en az masrafla ulaşmak veya en az giderle en yüksek sonucu elde etmektir. İktisadiliğin 1'den düşük çıkması işletmenin ekonomik verimlilik elde edemediğine, 1'den büyük çıkması ise ekonomik verimliliğin var olduğuna işaret etmektedir (Türker, 2008).

Artvin OBM 2006-2010 yılları arası gerçekleşen gelirlere göre hesaplanan gelir/gider oranı değerleri dikkate alındığında iktisadiliğinin 1'den küçük olduğu görülmektedir (Çizelge 11). Böyle bir sonucun ortaya çıkmasında içinde bulunulan pazarın şartları dolayısıyla arz ve talep durumunun (Türker, 2008) yanı sıra ilgili kurumun yasalar gereği yaptığı ve bu çalışmada sübvansiyon benzeri uygulama olarak adlandırılan indirimli satışların da önemli payı olduğu görülmektedir. Nitekim, söz konusu satışlar indirimli değil de piyasa satışları şeklinde gerçekleşmesi durumunda iktisadilik oranlarının arttığı görülmektedir.

3.3. Sübvansiyon Benzeri Uygulamaların Genel Satışlarla Karşılaştırılması

Artvin OBM 2006-2010 yılları arasında, indirimli yapacak odun satışları (sübvansiyon benzeri uygulamalar) ile aynı yıllarda gerçekleşen toplam yapacak odun satışlarının gelişimi aşağıda sunulmaktadır (Çizelge 13).

Tablo 13. Artvin OBM toplam yapacak ve indirimli yapacak odun satışları

Yıllar	Toplam Yapacak Odun		İndirimli Yapacak Odun		İndirimli Yapacak Odun Miktar ve Gelir Oranları	
	Miktar [A] (m ³)	Gelir [B] (TL)	Miktar [C] (m ³)	Gelir [D] (TL)	[(C/A)*100] (%)	[(D/B)*100] (%)
2006	119.214	14.820.638,00	10.921	933.328,00	9,16	6,30
2007	79.588	10.865.156,00	9.580	976.132,00	12,04	8,98
2008	99.516	13.472.749,00	11.860	1.291.023,00	11,92	9,58
2009	106.126	14.015.144,60	9.945	1.126.822,40	9,37	8,04
2010	95.157	14.345.558,00	11.356	1.330.933,60	11,93	9,28
<i>Ort.</i>	-	-	-	-	10,88	8,43

Artvin OBM 2006-2010 yılları arası sübvansiyon benzeri yapacak odun satış gelirinin, genel satış geliri içerisindeki payı % 8,43, sübvansiyon benzeri indirimli yapacak odun satış miktarının toplam yapacak odun satış miktarı içerisindeki payı % 10,88'dir.

Artvin OBM 2006-2010 yılları arasında, indirimli yakacak odun satışları (sübvansiyon benzeri uygulamalar) ile aynı yıllarda gerçekleşen toplam yakacak odun satışlarının gelişimi aşağıda sunulmaktadır (Çizelge 14).

Tablo 14. Artvin OBM toplam yakacak ve indirimli yakacak odun satışları

Yıllar	Toplam Yakacak Odun		İndirimli Yakacak Odun		İndirimli Yakacak Odun Miktar ve Gelir Oranları	
	Miktar [A] (m ³)	Gelir [B] (TL)	Miktar [C] (m ³)	Gelir [D] (TL)	[(C/A)*100] (%)	[(D/B)*100] (%)
2006	120.061	568.230,00	107.236	109.133,00	89,31	19,20
2007	119.445	576.663,00	105.955	121.280,00	88,70	21,03
2008	127.929	701.322,00	111.735	145.309,00	87,34	20,71
2009	140.329	872.287,00	120.090	150.290,00	85,57	17,22
2010	111.281	725.610,00	91.884	96.656	82,56	13,32
<i>Ort.</i>	-	-	-	-	86,69	18,29

Artvin OBM 2006-2010 yılları sübvansiyon benzeri yakacak odun satış gelirisinin, genel satış geliri içerisindeki payı % 18,29, sübvansiyon benzeri indirimli yakacak odun satış miktarının toplam yapacak odun satış miktarı içerisindeki payı %86,69'dur.

2006-2010 yılları arasında sübvansiyon benzeri yapacak ve yakacak odun satışlarının toplam yapacak ve yakacak odun satışları içerisindeki oranı küçümsemeyecek boyuttur (Çizelge 13 ve Çizelge 14).

Çizelge 13 ve Çizelge 14'ün birleştirilmesi sonucunda, Artvin OBM 2006-2010 yılları arasında, indirimli yapacak ve indirimli yakacak odun satış toplamaları (sübvansiyon benzeri uygulama toplamaları) ile aynı yıllarda gerçekleşen yapacak ve yakacak odun satış toplamalarının gelişimi aşağıda sunulmaktadır (Çizelge 15).

Tablo 15. Artvin OBM toplam yapacak ve yakacak odun ile indirimli yapacak ve yakacak odun satışları

Yıllar	Toplam Yapacak Odun		İndirimli Yapacak Odun		İndirimli Yapacak Odun Miktar ve Gelir Oranları	
	Miktar [A] (m ³)	Gelir [B] (TL)	Miktar [C] (m ³)	Gelir [D] (TL)	[(C/A)*100] (%)	[(D/B)*100] (%)
2006	239.275	15.388.868,00	118.157	1.042.461,00	49,38	6,77
2007	199.033	11.441.819,00	115.535	1.097.412,00	58,04	9,59
2008	227.445	14.174.071,00	123.595	1.436.332,00	54,34	10,13
2009	246.455	14.887.431,60	130.035	1.277.112,40	52,76	8,57
2010	206.438	15.071.168,00	103.240	1.427.589,60	50,01	9,47
<i>Ort.</i>					52,90	8,90

Artvin OBM 2006-2010 yılları sübvansiyon benzeri yapacak ve yakacak odun satış gelirleri toplamının, toplam yapacak ve yakacak odun satış geliri içindeki payı ortalama %8,90 olduğu görülmektedir. Benzer şekilde sübvansiyon benzeri yapacak ve yakacak odun satış miktarının, toplam yapacak ve yakacak odun satış miktarı içindeki payı ortalama %52,90'dır. Artvin OBM'nin 2006-2010 yıllarında satışa sunulan sübvansiyon benzeri yapacak ve yakacak odun toplam satış miktarı, toplam yapacak ve yakacak odun satış miktarının yarısından fazlasını oluşturmasına rağmen, gelirlerin oranı oldukça düşük çıkmaktadır. Bu sonuç da sübvansiyon benzeri satış sonucu Artvin OBM'nin önemli bir potansiyel gelir kaybına maruz kaldığına işaret etmektedir (Çizelge 15).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemiz ormancılık sektöründe devlet tarafından uygulanan destek ve teşviklerin bir kısmı sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulamalardır. Nitekim ormancılık sektöründeki bu tür uygulamalar hem üretici hem de tüketicilere yönelik teşvik özelliği taşımaktadır. Bu çalışmada, sübvansiyonun kavramsal çerçevesinden hareketle devlet tarafından üreticiye yönelik uygulanan teşvikler sübvansiyon, hem üretici hem de tüketici ya da sadece tüketiciye yönelik teşvikler ise sübvansiyon benzeri uygulamalar olarak ele alınmıştır. Bu kapsamda; orman köylüsü, orman köyü kalkındırma kooperatifleri ve bazı kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik piyasa fiyatına nazaran düşük fiyatlı yapacak ve yakacak odun satış uygulamalarının Artvin OBM özelinde ele alındığı bu çalışmada özellikle tahsisli ve indirimli odun satışları üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunun başlıca nedeni Artvin OBM özelinde sübvansiyonla ilişkilendirilebilecek uygulamalar kapsamında bu tür satışların sürekli ve güvenilir veri temini noktasında öne çıkmasıdır.

Orman köylülerine ve orman köyü kalkındırma kooperatiflerine yapılan indirimli satışlar yani sübvansiyon benzeri uygulamalar ve eski SEKA, TEDAŞ vb. bazı kamu kurum ve kuruluşlarına önceden yapılan tahsisli satışlar yani sübvansiyonlar, orman işletmelerine mali külfet getirmekte ve böylece gelirlerinin büyük bir kısmını satış gelirlerinden sağlayan OBM'ler ciddi miktarda satış gelirinden mahrum kalmaktadır. Nitekim, bu araştırmada ele alınan Artvin OBM de 2006-2010 döneminde gelirlerinin yaklaşık %93'ünü satış gelirlerinden sağladığından, bahse konu uygulamalardan önemli ölçüde etkilenmiştir.

Özellikle son yıllarda tahsisli satışların müşterisi konumundaki kurumların odun hammaddesi ihtiyacını ikame ürünlerle gidermesi sonucunda odun hammaddesine yönelik taleplerinde ve buna bağlı olarak da tahsisli satışlarda belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Dolayısıyla, ormancılık sektöründe tahsisli satışları içine alan sübvansiyon uygulamaları da giderek azalmıştır. Nitekim, araştırmaya konu edilen 2006-2010 yılları arasında yapacak odunlarda Artvin OBM'de tahsisli satışlar

görülmemektedir. Bu noktada özellikle tahsisli satış birim ürün fiyatının aynı ürünün piyasa fiyatından fazla olması etkili olmuştur.

Öte yandan, bu araştırmada ormancılık sektöründeki indirimli yapacak ve yakacak odun satışları sübvansiyon benzeri uygulamalar kapsamında ele alınmıştır. Bu uygulamalar sonucunda, kurumun indirimli satışlar uygulaması ile gelirlerin giderleri karşılama oranı 2006-2010 yılları ortalamasına göre % 58 iken, tüm satışların piyasa satışları şeklinde yapıldığı varsayımı altında elde edilen bulgulara göre bu oran % 72'ye yükselmiştir. Bir başka ifadeyle Artvin OBM, sübvansiyon benzeri uygulamalar sonucunda % 14'lük bir hipotetik gelir kaybına uğraması söz konusudur.

Artvin OBM 2006-2010 yılları arasında sürekli zarar etmiş, buna karşılık sübvansiyonla uğranılan hipotetik gelir kaybı yaşanmaması yani tüm satışların piyasa satışları şeklinde uygulanması varsayımı altında Artvin OBM yine hiçbir yıl kar edemeyeceği ancak her yıl için zararının değişik oranlarda azalacağı görülmüştür. Nitekim gelirlerin giderleri karşılama oranı; 2006 yılında % 69'dan %87'ye, 2007 yılında % 54'ten % 70'e yükselmiş, 2008 yılında % 68'den % 83'e, 2009 yılında ise % 49'dan % 62'ye ve 2010 yılında % 50'den % 59'a yükselmiştir. Yani kurum tüm satışlarının piyasa satışları şeklinde yapılması durumunda devam etse de azalan zararlar söz konusudur.

Odun hammaddesi satışından kanunlar, uygulama yanlışlığı, eksik bilgilendirme ve yürütme eksikleri nedeniyle kurum zarar etmektedir. Devletin uyguladığı sübvansiyon politikası orman köylülerinin kalkınması, üretimin arttırılması, köyden kente göçün engellenmesi açısından çok faydalı bir uygulamadır. Ancak devlet bu uygulamayı gerçekleştirirken kendi bünyesindeki kurumları göz ardı etmektedir. Artvin OBM, bu uygulamadan ötürü araştırmaya konu edilen 2006-2010 yılları arasında bilanço dönemlerini sürekli zararlarla kapatmaktadır. Sübvansiyonlu olarak gerçekleştirdiği 2006-2010 yılları arası satışlarını piyasa satışlarından gerçekleştirdiği varsayıldığında % 54 oranında gelir artışı sağlayacağı görülmektedir. Artvin OBM 2006-2010 yılları arasında sübvansiyon benzeri yapacak odun satış gelirinin genel satış geliri içerisindeki payı % 8,43'tür. Aynı yıllarda Artvin OBM sübvansiyonlu satış miktarının genel satış miktarı içerisindeki payı % 10,88'dir.

Görüldüğü gibi, Artvin OBM’de uygulanan sübvansiyon benzeri uygulama oranının % 10 civarında genel satışlarda etkili olmaktadır. Aynı şekilde 2006-2010 yılları sübvansiyon benzeri yakacak odun satış gelirinin genel satış geliri içerisindeki payı % 18,29, sübvansiyon benzeri satış miktarının genel satış miktarı içerisindeki payı ise % 86,69’dur. Artvin OBM’nin de devletin kar amacı güden bir kurumu olması dışında sosyal amaçları gerçekleştirmekle yükümlü olduğu da bir gerçektir. Ancak devlete iktisadi bir katkı sağlaması gereken ve sürekli zarar eden bir kurum olmaması gerektiği de göz ardı edilmemelidir.

Bu araştırmada, sübvansiyon benzeri uygulama olarak adlandırılan indirimli yapacak ve yakacak odun satışları OBM’lerin bilanço dönemlerini zararla kapatma nedenleri arasında önemli bir yeri olması yanında, OGM gelir gider dengesinin de benzer şekilde olumsuz yönde etkilenmesine olmaktadır. Bu noktada, bu tür gelir kayıpları makro düzeyde TÜİK’in yeniden hesaplamalarıyla ormancılık sektörü gayri safi milli hasılasına dahil ediliyor olsa da bu sadece hesaplarda görünmekte, OGM’ye genel bütçeden sırf bu amaçla bir transfer yapılmamaktadır (Kayacan, 2006). Orman köylülerinin kalkındırılması bir devlet sorunu olduğundan, orman idaresinin sübvansiyonun sağlayıcısı misyonunun olamayacağı ileri sürülmüştür (DPT, 2007). Dolayısıyla, özellikle orman köylüsüne yönelik olarak uygulanan bu tür teşviklerin hazine bütçesinden karşılanarak orman işletmelerinin gelir kaybı yaşamasının ve bilançolarının olumsuz yönde etkilemesinin önüne geçilebilecektir.

Orman kaynaklarının planlanması çalışmalarında yerel ihtiyaçların dikkate alınmasına yeterli özen gösterilememesi ve ormanlarının verim gücünün kısıtlı olması nedenleriyle, yasal yolla sağlanan miktarlar ihtiyaçların karşılanması için yeterli olmamakta ve bu durum sonucunda orman köylülerince ormanlardan 4-5 milyon m³ gizli odun faydalanması gerçekleştirilmektedir (ÇOB, 2004). Bu sebeple olağan yollarla gelir temin edemeyen orman köylüleri asgari şartlarla hayatlarını sürdürebilmek için, usulsüz kesim yaparak, tarla açarak, orman içinde yerleşerek hayvanlarını otlatarak iş sahası temini veya açma gayesiyle yangın çıkararak ormanların aleyhine suç işlenmektedir (İnce, 2006). Ormancılık teşkilatı çeşitli şekillerle ortaya çıkan yasa dışı faydalanmalardan dolayı zarar etmektedir. Bu durumun önüne geçilebilmesi için denetiminin (yerindelik) daha etkin yapılması gerekmektedir.

Ormanlardan faydalanma sadece odun hammaddesi yoluyla gerçekleştirilmemektedir. Odun dışı orman ürünleri ile de tüketim faydalanması söz konusudur. Devlet, ormanlardan bu yönde faydalanmaya ilişkin standartlar getirmemiştir. Orman köylüsünün bu faydalanması engellenmemiş aksine serbest bırakılmıştır. Halbuki odun dışı orman ürünlerinin özellikle ilaç yapım sektörü için vazgeçilmez olduğu düşünüldüğünde elde edilebilecek olan gelirin büyüklüğü tartışılmaz olacaktır. Ormancılık teşkilatının yüksek gelir getirecek bir kalemi de odun dışı orman ürünleri olabilecektir. Devlet bu şekilde tüketime yönelik ağırlıklı olan destekleri, üretimi teşvik şekline dönüştürmenin yollarını arayarak etkin denetim, envanter çalışması ve personel-orman köylüsü eğitimini gerçekleştirerek hem orman köylüsüne hem de ormancılık teşkilatına gelir getirecek bir yol elde edilmiş olacaktır.

Ayrıca, devlet tarafından, özel mülkiyette olan bir kısım uygun nitelikteki alanların da özel ağaçlandırmalar ile özel orman niteliği kazandırılması ve mevcut özel orman alanlarının işletilmesi, korunması ve geliştirilmesi amacıyla bir takım teşvik politikaları uygulanması gerekmektedir (Özdeğirmenci, 2009). Özel orman alanlarının ve özel ağaçlandırmaya konu sahaların çoğalması ile söz konusu araziler, ülkenin üretimine katkıda bulunacak, bir kısım kaynaklar atıl durumdan kurtarılarak ekonomik bir değer haline alacak, günümüz şartlarında her geçen gün artmakta olan kaliteli odun, kereste üretimi ve diğer orman ürünleri önemli ölçüde yurt içi kaynaklarla sağlanacaktır. Bu şekilde üretim de teşvik edilmiş olacaktır. Ayrıca, özel orman alanlarının oluşturulması için gerekli alanlar, ormancılık teşkilatındaki planlamanın yapılması, koordinasyon sağlanması, nitelikli personeller yetiştirilmesi ve etkin denetimin uygulanması yoluyla gerçekleştirilebilir. Bu verimli alanlar sağlandığında ekonomik anlamda ciddi gelişmeler yaşanabilir. Bu ekonomik gelişmelerle birlikte aynı zamanda sosyal bir takım gelişmeler de söz konusu olacaktır. Bu gelişmeler işsizliğin azalması, bölgelerarası eşitsizliğin giderilmesi gibi birçok sorun çözülecektir. Orman köylerindeki işsizlik sorununun ortadan kalkması ile konu ile bağlantılı bir diğer sorun olan göç sorunu da kısmen çözümlenecektir.

KAYNAKLAR

- Acar, D., 2010. Türk Eximbank Faaliyetleri. <http://www.turktrade.org.tr>. (31 Mayıs 2010, 23:30).
- Ak, S., 1996. İktisadın İlkeleri. Alkim Yayınları. Ankara.
- Alkin, E., 2011. Piyasa Ekonomisine Kamu Müdahalesi. www.politika.dergisi.com. (25 Mayıs 2011, 15:30).
- Arı, A., 2010. Türkiye’de Tarımın Ekonomideki Yeri ve Güncel Sorunlar. www.calismatoplum.org.tr. (18 Nisan 2012, 17:15).
- Armağan, R., 2003. Kamu Ekonomisinde Dışsallıklar ve Dışsallıkların içselleştirilmesi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı.9. Dumlupınar, s.159-178.
- Anonim. 2006. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Fiili Satış Durum Raporu. Artvin.
- Anonim. 2007. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Fiili Satış Durum Raporu. Artvin.
- Anonim. 2008. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Fiili Satış durum Raporu. Artvin.
- Anonim. 2009. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Fiili Satış Durum Raporu. Artvin.
- Anonim. 2010. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Fiili Satış Durum Raporu. Artvin.
- Artvin OBM. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2006-2010 yılları Gelir-Gider Durum Raporu.
- Bull, G., Bazett, M., Schwab, O., Nilsson, S., White, A., 2005. Subsidies to Industrial Forest Plantations: Impacts and Implications. Forest Trends and the World Conservation Organization, Colombia, http://www.forest-trends.org/documents/files/doc_1152.pdf. (25.06.2012, 17:00)
- Colm, G., 1927. Volkswirtschaftliche Theorie Der Staatsausgaben. Tübingen.
- Çevre ve Orman Bakanlığı (ÇOB), 2004. Türkiye Ulusal Ormancılık Programı. Ankara. s.49.
- Daşdemir, İ., 2011. Dikili Ağaç Satışlarının Uygulanması Üzerine Değerlendirmeler. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Yıl: 2011, Sayı: 20, 71-79, Cilt: 13.
- Doğan, H., 2009. Yatırımlara Devlet Yardımları. <http://www.denetimturkey.com/yayinlarimiz/dt-business-review/1705-yatrimlara-devlet-yardim.html>. (31 Mayıs 2010, 15:30).

- DPT, 2001. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Ormanlık Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara, 2001, ISBN 975-19-2555-X.
- DPT, 2007. Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ormanlık Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.
- Erkan, A., Devlet Yardımları ve Türk Eximbank. <http://www.turktrade.org.tr/index.php>. (31 Mayıs 2010, 14:25).
- FAO, 2000. Report of the Expert Consultation on economic Incentives and Responsible Fisheries. <ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/006/x9453e/x9453e00.pdf>. FAO Fisheries Report No.638, 28 November-1 December 2000, Rome, Italy, ISSN 0429-9337.
- Gaytancıoğlu, O., 2009. Türkiye’de ve Dünyada Tarımsal Destekleme Politikası. www.ito.org.tr. İstanbul, ITO yayın no:2009-14.
- Güneş, Y., Ok, K., 2010. Does legislation Cause Externalities In Timber Selling? A Case From Turkish Timber Market. Istanbul University, Faculty Of Forestry, Department Of Forest Economics. Istanbul. s.1720-1728.
- Güldoğan, E., İktisadi Kalkınma Vakfında Sübvansiyon Tanımı. [http:// Antidampng.blogspot.com/2008/09/ikvden-sbvansiyon-tanmhtml](http://Antidampng.blogspot.com/2008/09/ikvden-sbvansiyon-tanmhtml). (10 Ocak 2011, 15:20).
- Gündoğan, N., 2009. Hizmet Sektöründe İstihdam. www.iu.edu.tr. (10 Mayıs 2010, 18:35).
- İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV). 2012. Avrupa Birliği Kavramları Sözlüğü. www.ikv.org.tr. (18 Nisan 2012, 15:30).
- İnce, Y., 2006. Orman Köylülerinin Orman Kaynaklarından Yararlanma Haklarının Ekonomik Boyutu (Isparta İli Orman Köyleri Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta, s.21-49.
- İTO, 2001. Tarım Kesiminde Yeniden Yapılanma, Yayın No: 2000-52, İstanbul.
- Kabataş, Y., 2009. Sosyal Güvenlik Kanunu İle Getirilen Bazı Teşviklerin Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS 20) Açısından İncelenmesi ve Muhasebeleştirilmesi. Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, Yıl: 2009, Sayı: 2, Cilt: 27, s.413-427.
- Kayacan, B., 2004. Orman Kaynaklarına İlişkin Mal Ve Hizmetler Kapsamında Etki Çözümlemesi Basılmamış Doktora Tezi, İ.Ü.Fen Bilimleri Enstitüsü Ormanlık Ekonomisi Programı, 220 sayfa, Eylül 2004, İstanbul.
- Kayacan, B., 2006. Türkiye Ormanlık Sektöründe Sübvansiyon Kavramı ve Uygulamalarının İrdelenmesi. Ormanlıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi kitabı, 26-28 Mayıs 2006. Artvin, s. 176-180.

- Kip, E., 2009. Türkiye’de Taban Fiyatları, Destekleme Alımları ve İç Ticaret Hadleri, Türkiye’de Tarımsal Yapılar. Derleyenler: Şevket Pamuk – Zafer Toprak, Yurt Yayınları.
- Korkmaz, M., 2009. Özel Ormanlar ve Mülkiyet Açısından Değerlendirilmesi, Gazi Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIV, Y. 2010, s. 101-124, Ankara.
- OBM. 2012. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Kuruluşu ve İdari Yapısı. www.artvinobm.ogm.gov.tr. (10 Şubat 2012, 16:50).
- OGM. 2012. Döner Sermaye Bütçesi 2011 Yılı Uygulama Talimatı. www.ogm.gov.tr. (02 Mart 2012, 12:26).
- Orman Kanunu. 1956. T.C. Resmi Gazete, Sayı: 9402, 08.09.1956, s.2457.
- Oswell, D., and Vadiha E., “E.U. State Aid Developments in 2003: More Complexity, Less Certainty” *Northwestern Journal of International Law & Business*, 24:754, 2004.
- Özçelik, A., 2006. Çiftçilere Yapılan Kimyevi Gübre Desteği ve Tarımsal Faaliyette Kullanılan Mazot için Destekleme Ödemelerinin Değerlendirilmesi. *Tarım Bilimleri Dergisi* 2006, 13 (1), 1-8.
- Özdeğirmenci, C., 2009. Türkiye’de Özel Ormanların ve Özel Ağaçlandırmanın Oluşumunda Teşvikler Ve Vergisel Teşviklerin Rolü. Yüksek Lisans Tezi, Afyonkocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s.140.
- Öztürk, A., Türker, M.F., 1998. Ülkemiz Ormancılık Sektöründe Sübvansiyonlar Ve Devlet Orman İşletmelerinin Ekonomik Başarıları Üzerine Etkisi Cumhuriyetimizin 75.Yılında Ormancılığımız Sempozyumu, İstanbul, s.285.
- Parasız, İ., 2010. Vergi ve Sübvansiyon Açmazı. ilker@ekohaber.com.tr. <http://www.ekohaber.com.tr>. (26 Ağustos 2010, 16:15).
- Pfleiderer, O., 1930. *Staatswirtschaft und das Sozialprodukt*. Jena.
- Peker, S., 2005. Sübvansiyon Kavramı. www.yenimesaj.com.(19 Nisan 2012, 10:17)
- Pekin, T., 1988. Teşvik tedbiri Olarak Sübvansiyonlar Ve İşletme Kararları Üzerindeki Etkileri, Bilgehan Basımevi, Bornova, İzmir. s.27.
- Saraçoğlu, M., ve Bulut, E., 2004. Tarımın Kalkınmadaki Rolü ve Türkiye’de Tarımsal Teşvikler. *Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Yayın No:1/2004, s.47-62.
- Seyidoğlu, H., 1992. *Ekonomik Terimler Ansiklopedik Sözlük*. Güzem Yayınları, No.4. Ankara.
- Tautscher, A., 1953. *Die öffentliche Wirtschaft*. Berlin.
- T.C. Anayasası. 1961. Kanununun Resmi Gazete ile İlanı : 20/7/1961 / Sayı: 10859

- T.C. Anayasası. 1982. Kanun No.: 2709 Kabul Tarihi: 7.11.1982
- Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), 2004. Rekabetin Engellenmesi. TİSK Yayınları, Yayın No: 253, Aralık 2004, Ankara.
- TÜİK, 2010. Gayri Safi Milli Hasıla. <http://www.tuik.gov.tr>. (25 Aralık 2010, 22:00).
- TÜİK, 1994. Gayri Safi Milli Hasıla (Kavram, Yöntem ve Kaynaklar). Yayın No.1710, Ankara, ISBN:975-19-0955-4.
- Türker, M.F., 1995. Doğu Karadeniz Bölgesi 25 Devlet Orman İşletmesinin Gelir-Gider Analizi Yardımıyla Ekonomik Başarılarının Belirlenmesi. I. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi. Bildiriler Kitabı, Cilt.4. Trabzon, s.223-229.
- Türker, M.F., 2008. Ormancılık İşletme Ekonomisi. Derya Kitabevi, Trabzon, s.74.
- URL-1. 2012. Sübvansiyon Kelime Anlamı. **Hata! Köprü başvurusu geçerli değil.** [_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fdb15356bb976.44420132](http://www.gts.gov.tr/gts/arama=gts&guid=TDK.GTS.4fdb15356bb976.44420132) (03 Şubat 2012, 09:45).
- URL-2. Sübvansiyon Kavramı. <http://www.dtm.gov.tr/dtmadmin/upload/ITH/DampingSubvansiyonDb/PDF>.(20 Aralık 2010, 13:00).
- URL-3. Sübvansiyon Kavramı. <http://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCbvansiyon>, (20 Aralık 2010, 15:30).
- Yılmaz, M., 2004. Dünya Ticaret Örgütü Kuralları Açısından Sübvansiyonlar ve Telafi Edici Tedbir Soruşturması. Doktora Tezi, Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği, Ankara, s.16.
- Zampetti, Americo., 1995. Beviglia, The Uruguay Round Agreement on Subsidies: A Forward-Looking Assessment, Journal of World Trade. Vol:29, No:6, December, s.5-29.
- Zemheri, Osman., 2009. AB' ye Üyelik Yolunda Devlet Yardımlarının Düzenlenmesi. Uzmanlık Tezi, İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Ankara, s.4.

EKLER

Ek-1. 6831 Sayılı Orman Kanununun Orman Köylülerine, Orman Köyü Kalkındırma Kooperatiflerine, Afetzedelere, Kurumlara Tanınan Haklar

OGM' nin orman köylülerine tanıdığı haklar aşağıda kanun maddeleriyle birlikte açıklanmaktadır (Orman Kanunu, 1956) .

• Madde 30:

Devlet ormanlarından elde edilen ürünlerin piyasa satışlarında açık artırma esastır. Açık artırmaya arz edilen orman ürünlerinin miktar ve vasıf itibariyle mahalli ihtiyaçlara ve satış icaplarına uygun partiler halinde ayarlanması zorunludur. Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları ile lüzum ve fayda görülen veya acele olarak satış yapılmasını gerektiren hallerde, her türlü orman ürünü piyasa fiyatı üzerinden tahsisen satılabilir. Bu maddede yazılı satışların usul ve esasları Bakanlar Kurulunca tespit olunur.

• Madde 31:

Mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunan köylerde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan ihtiyaç sahibi hane reislerine, köyde barınmaları için yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ile köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağlık evi, köy yolu köprüsü ve köy konağı ihtiyaçları için yapacak emval bu ormanlar civarındaki istif veya satış istif yerlerinden tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları alınmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere verilir. Bu maddeye giren inşaatlar için hak sahiplerinin talebi halinde bu yapacak emval yerine, karşılığı idarece nakit olarak ödenir. Tamiratlar için ise, en yakın istif veya satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri üzerinden emval verilir veya karşılığı nakit olarak idarece ödenir. Nakit ödeme hallerinde işletmesindeki kerestelik emvalin son üç aylık açık artırmalı satış fiyatı ortalamasından, yeni inşaatlarda tarife bedeli ve fiili masraflar, tamiratlarda ise maliyet bedelinin üçte biri düşülür. Bu şekilde hesaplanan meblağın yüzde doksanı (% 90) ödenir. Tamir için tamir ihtiyacının verildiği tarihten itibaren en az beş yıl geçmedikçe, ev, ahır, ambar, samanlık ve kümesin yeni olarak yapıldığı tarihten itibaren ise en az on yıl geçmedikçe tekrar ihtiyaç verilmez. Tamir için verilen miktar, yeni olarak yapılan ev, ahır, ambar, samanlık ve kümes için verilen ihtiyacın dörtte birini geçemez. Emval yerine, nakit ödeme esas ve usulleri Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca tespit edilir. Bu yerler halkının yakacak ihtiyaçları tarife bedeli ile karşılanır. Satış istif yerlerinden karşılanması halinde ise kesme, taşıma ve istif masrafları ayrıca alınır. Bu maddeye göre verilen yapacak emvalin gayesi dışında kullanılması ve başka bir yere taşınması yasaktır. Ancak, hak sahiplerinin ev ve müstemilatının tabii afete maruz bulunması, baraj veya gölet alanı içinde kalması veya hak sahibinin iskâna tabi olması hallerinde yapacak emvalin ve enkazın nakline veya satışına müsaade edilebilir. Bu ihtiyaçların aynı köy halkı arasında devrine idarece izin verilebilir. Köyden kesin olarak ilişkisini keseceklere ait sahipli yapıların enkazı Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının

tespit edeceği esaslara göre nakledilebilir veya satılabilir. Bu madde hükümlerine göre verilen yapacak ile bunların enkazı ve yakacak odun hacedilemez. Nakit verilmesi halinde, nakit ödeme amacı ile ilgili inşaat ve tamiratın yapılması zorunludur.

- Madde 32:

Mülki hudutları içinde verimsiz devlet ormanı bulunan köylerde, köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan hane reisleri ile hudutları içinde verimli devlet ormanı bulunan ve nüfusu 2500`den aşağı olan kasabaların muhtaç halkına kendi ihtiyaçlarına sarf etmeleri şartıyla yapacakları, ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ihtiyaçları için bir defaya mahsus; okul, cami, köy yolu köprüsü ve köy konağı gibi köy müşterek ihtiyaçları için de ihtiyaç hallerinde olmak üzere, en yakın satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri karşılığı yapacak emval verilir. Bu yerler halkının yakacak odun ihtiyaçları her yıl en yakın istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri ile karşılanır. Birinci fıkrada belirtilen köy ve kasaba hudutları dahilindeki ormanlardan ağaçlandırma, imar ve bakım gayesi ile yapılan kesimlerle elde edilen yakacak odunlar tarife bedeli ile bu köy ve kasaba halkına, ihtiyaçları için verilir.31 inci maddenin yasaklarla ilgili hükümleri bu madde için de geçerlidir.

- Madde 33:

Hariçten gelecek ve Hükümetçe iskâna tabi tutulacak göçmenlerle, Hükümetçe memleket içinde bir yerden diğer bir yere nakledilecek ve topluca köy kuracak veya köylerde yerleştirilecek olanlara ve köy hudutları içinde yapılacak düzenleme ve toplulaştırmaya tabi tutulacaklara, yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayan köylerde bu yüzden zarar gören muhtaç köylülere; yapacakları ev, ahır, samanlık ve ambar için bir defaya mahsus olmak üzere Tarım ve Orman Bakanlığınca en yakın istif veya satış istif yerlerinden kesme, taşıma ve istif masrafları karşılığında yapacak emval verilebilir.31 inci maddenin 4, 5 ve 6`ncı fıkralarındaki hükümler, bu madde hakkında da tatbik olunur.

- Madde 34:

Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir. Ağaçlandırılacak, imar ve ihya edilecek sahalarda da baltalık ormanlarda yapılan çalışmalara ait hükümler aynen uygulanır. Hane adedinin en az yüzde elli biri tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmi beşine kadarı, istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır. Ancak, hakkını mal olarak almak istemeyen orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine, birim fiyat usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmi beşine kadarı için, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde

açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakden ödenir. Ancak, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedel, maliyet bedelinin üstünde ise orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin hak ettikleri yüzde yirmi beş ürünler kendilerine maliyet bedeli satılır. Devlet ormanlarında istihsalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin, kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait istihkak tutarları ayrıca yüzde on fazlası ile kendilerine ödenir. Yukarıdaki fıkralarda yazılı haklardan yararlanabilmek için kesme ve taşıma işinin birim fiyat (vahidi fiyat) kararı ve şartnamelerdeki sürelerle ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır. Bu madde kapsamındaki kooperatiflerden veya üst kuruluşlardan yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırmaları istenebilir. Orman Kanununda değişiklik yapan 23.9.1983 tarihli ve 2896 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinden evvelce yararlanmakta olan orman köylülerine de bu maddedeki bedel ve satış esasları uygulanır. Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller OGM' ce belirlenir. Devlet ormanlarında istihsalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait istihkak tutarları ayrıca yüzde on (% 10) fazlasıyla kendilerine ödenir. Yukarıdaki fıkralarda yazılı haklardan yararlanabilmek için kesme ve taşıma işinin birim fiyat (vahidi fiyat) kararı ve şartnamedeki sürelerle ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

- 222 Sayılı Kanunun 71. Maddesine Göre Yapılacak İlkokul Binaları Ve Tesisleriyle Öğretmen Evlerinin Orman Emvali İhtiyaçlarının Karşılama Esasları:

Milli Eğitim Bakanlığınca her yıl inşaat programına alınan ilkokul binaları ve tesisleriyle öğretmen evlerinin inşaatı ve onarımı için gerekli kereste miktarları ile tip projelerini gösterir cetvellerin OGM'ye bildirilmesini müteakip, il ihtiyaçlarının karşılanması için OGM'ce her yıl belirlenen maliyet bedelinden satışı yapılmak üzere Orman Bölge Müdürlüklerinden tahsisi yapılmaktadır.

- 775 Sayılı Gecekondu Kanununa Göre Yaptırılacak Sosyal Konutların Orman Emvali İhtiyaçlarının Karşılama Esasları:

775 Sayılı Gecekondu Kanununa göre, gecekondu önleme bölgesinde ıslah edilecek veya yeniden yapılacak konutların orman emvali ihtiyaçları, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının talebi üzerine OGM'ce karşılanmaktadır. Satış fiyatları maliyet bedeli üzerinden yapılmakta olup her yıl OGM'ce hesaplanıp Orman Bölge Müdürlüklerine bildirilmektedir.

- 7269 / 1051 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Kanuna Göre Karşılancak Afetlerde İhtiyaçlarının Verilmesine İlişkin Esaslar

7269 Sayılı Kanun ile bu kanunun bazı maddelerini değiştiren ve bazı maddeler ekleyen 1051 sayılı Afetler Kanununun 43/c maddesine göre şehir, kasaba ve köylerde afete uğrayanların veya uğraması muhtemel olanların geçici ve devamlı inşaat ve tamir işlerinde kullanılacak orman emvali ihtiyacı Başbakanlık Afet Acil Durum Yönetim Başkanlığı veya Valiliklerdeki İl Afet Acil Durum Müdürlüklerinin talebi üzerine OGM'ce karşılanmaktadır. Satış fiyatları fiili masraflar üzerinden yapılmakta olup her yıl OGM'ce hesaplanıp Orman Bölge Müdürlüklerine

gönderilmektedir. Yapılan tahsisler yılı içerisinde geçerli olup diğer yıla sarkması halinde tekrar tahsis talebinde bulunulması gerekmektedir.

Ek-2. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2006-2010 Yılları Fiili Satış Durumları

Ek-2a. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2006 yılı Fiili Satış Durumu

FİİLİ SATIŞ DURUMU

(C)

YILL: 2006
AY: BİLANÇO
m3/Şer

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ : Artvin
KODU : 06

Sıra No	Ürün Çeşidi	Birimi	SATIŞ TÜRLERİ																		Ortalama Satış Birim Fiyatı									
			Açık Artırmalı Satış			Tahsisli Satış			1/3 Maliyet Bedeli Satışlar			Tartifeli Satışlar			Tartifersiz Satışlar			Köylere ve Kooperatiflere Yapılan 14.Mi Satışları				Diğer Satışlar			Toplam			Genel Toplam		
			Miktar	Tutar		Miktar	Tutar		Miktar	Tutar		Miktar	Tutar		Miktar	Tutar		Miktar	Tutar			Miktar	Tutar		Miktar	Tutar		Miktar	Tutar	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21										
A	Tonluk	m3/YTL	52.782	8.190.817	103	20.753	3	280	2.013	173.566	5.573	401.395	3.332	358.077	3	630	10.924	933.958	63.809	9.145.528	143,33									
B	Tral Direk	m3/YTL																												
C	Maden Direk	m3/YTL	110	9.684	1	152													111	9.836	88,61									
D	Sanayi Od.	m3/YTL	124	11.276															124	11.276	90,94									
E	Kağıtlık Od.	m3/YTL	50.561	5.256.334	3.846	357.486													54.407	5.613.820	103,18									
F	Lif/Yonga	m3/YTL	763	40.178															763	40.178	52,66									
G	Şirk	m3/YTL																												
H	Endüstriyel Od. Toplamı	m3/YTL	104.340	13.508.289	3.950	378.391	3	260	2.013	173.566	5.573	401.395	3.332	358.077	3	630	10.924	933.958	119.214	14.820.638	124,32									
I	Çubuk	m3/YTL																												
J	Yalacak Od.	m3/YTL	10.797	400.921	779	39.393	229	6.870	106.987	101.431																				
K	Dinli Satış K.G.H.	m3/YTL	10.206	687.788	6.707	413.461																								
L	TOPLAM SATIŞ TUTARI (YTL)																		16.913	1.095.249	64,76									

DÜZENLEYEN

TASDIK OLUNUR.
25.01.2007

Kaynak: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2006 Yılı Fiili Satış Raporu

Ek-2b. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2007 Yılı Fiili Satış Durumu

Sıra No	Ürün Çeşidi	Birim	Açık Artırmalı Satış		Tahsisli Satış		1/3 Maliyet Bedelli Satışlar		Tarifeli Satışlar		Tarifersiz Satışlar		Köyülere ve Kooperatiflere Yapılan 34.Md Satışları		Diğer Satışlar		Toplam		Genel Toplam		Ortalama Satış Birim Fiyatı
			Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
A	Tomruk	M ³ /YTL	40.782	6.636.543	79	17.459	978	92.107	1.262	117.812	3.494	280.204	3.846	486.009	4	935	9.584	977.067	50.445	7.631.069	151,28
B	Tel Direk	M ³ /YTL																			
C	Maden Direk	M ³ /YTL	170	18.962	2	341															
D	Sansiyi Od.	M ³ /YTL	273	24.541															172	19.303	112,23
E	Kağıtlık Od.	M ³ /YTL	27.028	3.026.462	1.527	155.736													273	24.541	89,89
F	Lif-Yonga	M ³ /YTL	143	8.045															28.555	3.182.198	111,44
G	Sirik	M ³ /YTL																	143	8.045	56,26
H	Endüstriyel Od. Toplamı	M ³ /YTL	68.396	9.714.553	1.608	173.536	978	92.107	1.262	117.812	3.494	280.204	3.846	486.009	4	935	9.584	977.067	79.588	10.865.156	136,52
I	Çubuk	S ^Y /TL																			
J	Yakacak Od.	S ^Y /TL	11.710	405.274	555	33.895	250	7.500	105.690	113.393			15	387	1.225	16.214	107.180	119.445	576.863	4,83	
K	Dikil Satış K.G.H.	M ³ /YTL	16.846	1.142.021	5.773	526.304													22.619	1.668.325	73,76
L	TOPLAM SATIŞ TUTARI (YTL)																				
																					13.110.144

DÜZENLEYEN
Kemal DİKİLİTAŞ
İşletme Pazarlama Şube Müdürü

TASDİK OLUNUR.
25.01.2008

Kaynak: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2007 Yılı Fiili Satış Raporu

Ek-2c. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2008 Yılı Fiili Satış Durumu

YILI: 2008
AYI: Bilanço

m3/ Ster

FİİLİ SATIŞ DURUMU

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ : Artvin
KODU : 06

(C)

Sıra No	Ürün Çeşidi	Birimi	Açık Artırmalı Satış		Tahsisli Satış		Maliyet Bedelli Satışlar		1/3		Maliyet Bedelli Satışlar		Tarifli Satışlar		Tarifsiz Satışlar		Köylülere ve Kooperatiflere Yapılan 34.Mid Satsuları		Diğer Satışlar		Toplam		Genel Toplam		Ortalama Satış Birim Fiyatı	
			Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar		Miktar
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21					
A	Tomruk	M3/YTL	53.838	8.465.691	37	9.229	736	71.449	2.339	221.434	3.661	320.358	5.124	677.782	27	6.846	11.887	1.297.869	65.762	9.772.789	148,61					
B	Tei Direk	M3/YTL																								
C	Maden Direk	M3/YTL	238	29.733	5	989																				
D	Sanayî Od.	M3/YTL	141	15.781																						
E	Kağırtık Od.	M3/YTL	32.848	3.589.184																						
F	Lif-Yonga	M3/YTL	22	1.053	672	62.190																				
G	Sınık	M3/YTL																								
H	Endüstriyel Od. Toplamı	M3/YTL	88.887	12.100.442	714	72.408	736	71.449	2.339	221.434	3.661	320.358	5.129	678.028	50	8.630	11.915	1.299.899	99.516	13.472.749	135,38					
I	Çubuk	SİYTL																								
J	Yakacak Od.	SİYTL	14.278	1.509.902	282	19.191	270	8.370	110.890	125.899			575	11.040	1.634	26.920	113.369	172.229	127.929	701.322	5,48					
K	Dikili Satış K.G.H.	M3/YTL	15.753	1.024.583	10.486	769.602																				
L	TOPLAM SATIŞ TUTARI (YTL)																							15.968.256		

DÜZENLEYEN
Kemal Dikilitaş
İşletme Pazarlama Şube Müdürü

TASDİK OLUNUR.
28.01.2009
A. Köksal COŞKUN

Kaynak: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2008 Yılı Fiili Satış Raporu

Ek-2d. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2009 Yılı Fiili Satış Durumu

Sıra No		Ürün Çeşidi		Birim		SATIŞ TÜRLERİ													Ortalama Satış Birim Fiyatı		
						İNDİRİMLİ SATIŞLAR															
Açık Artırmalı Satış		Tahsisli Satış		1/3 Maliyet Bedelli Satışlar		Tarifeli Satışlar		Tarifisiz Satışlar		Köylülere ve Kooperatiflere Yapılan 34.Md Satışları		Diğer Satışlar		Toplam		Genel Toplam					
Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
A	Tomruk	M3/TL	61.177	9.464.182	42	11.109	219	21.861	2.489	242.927	1.878	169.074	5.359	692.941	34	4.765	9.979	1.131.588	71.198	10.606.879	148,98
B	Tel Direk	M3/TL																			
C	Maden Direk	M3/TL	50	5.653	14	2.775												64	8.428		131,69
D	Sanayi Od.	M3/TL	33	3.723														33	3.723		112,82
E	Kağıtlık Od.	M3/TL	34.777	3.391.441														54	4.673	34.831	97,50
F	Lif/Yonga	M3/TL																			
G	Sırk	M3/TL																			
H	Endüstriyel Od. Toplamı	M3/TL	96.037	12.864.999	56	13.864	219	21.861	2.489	242.927	1.878	169.074	5.359	692.941	88	9.438	10.033	1.136.261	106.126	14.015.144	132,06
I	Çubuk	S/TL																			
J	Yakacak Od.	S/TL	17.359	660.662	217	16.157	140	4.340	118.338	102.660		1.612	43.290	2.663	45.178	122.763	195.468	140.329	872.287		6,22
K	Dikil Satış K.G.H.	M3/TL	29.716	1.837.697	9.890	554.339												39.606	2.392.036		60,40
L	TOPLAM SATIŞ TUTARI (TL)																	17.279.467			

DÜZENLEYEN

TASDİK OLUNUR.
25.01.2010

Kemal Dikiliş

İşletme Pazarlama Şube Müdürü

A. Köksal COŞKUN
Orman Bölge Müdürü

Kaynak: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2009 Yılı Fiili Satış Raporu

Ek-2e. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2010 Yılı Fiili Satış Durumu

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ : Artvin		YILI: 2010		AYI: Bilanço		(C)																		
KODU : 06		ms/ Ster		ms/ Ster		ms/ Ster																		
FİİLİ SATIŞ DURUMU		SATIŞ TÜRLERİ												Ortalama Satış Birim Fiyatı										
Sıra No	Ürün Çeşidi	Birimli		Açık Artırmalı Satış		Tahsisli Satış		1/3 Maliyet Bedelli Satışlar		Tarifeli Satışlar		Tarifisiz Satışlar		Köylülere ve Kooperatiflere Yapılan 34.Md Satışları		Diğer Satışlar		Toplam		Genel Toplam		Tutar	Tutar	
		Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar	Miktar	Tutar			Miktar
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21				
A	Tonnak	MS/TL	55.712	9.632.933	21	5.324	336	33.538	2.864	278.958	2.179	196.453	5.977	821.989	12	3.000	11.368	1.333.938	67.101	10.972.195	163,52			
B	Tei Direk	MS/TL																						
C	Maden Direk	MS/TL	316	40.764	29	5.576																		
D	Sması Od.	MS/TL	120	17.263																				
E	Kağıtlık Od.	MS/TL	23.994	3.119.414	15	1.755																		
F	Lik-Yonga	MS/TL	3.574	188.141	8	450																		
G	Sırk	MS/TL																						
H	Endüstriyel Od. Toplamı	MS/TL	83.716	12.998.515	73	13.105	336	33.538	2.864	278.958	2.179	196.453	5.977	821.989	12	3.000	11.368	1.333.938	95.157	14.345.558	150,76			
I	Çubuk	SP/TL																						
J	Yakacak Od.	SP/TL	15.957	558.796	273	19.822	501	15.394	90.834	68.491		549	12.771	3.167	50.336									
K	Davaneşir K.G.F.	MS/TL	45.244	2.803.913	20.621	1.412.691																		
L	TOPLAM SATIŞ TUTARI (TL)																							

DÜZENLEYEN

Kemal Dikilitaş

İşletme Pazarlama Şube Müdürü

TASDİK OLUNUR.
25.01.2011

A. Köksal COŞKUN
Orman Bölge Müdürü

Kaynak: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2010 Yılı Fiili Satış Raporu

Ek-3. Artvin Orman Bölge Müdürlüğü 2006-2010 Gelir-Gider Durumu

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Tutar	Toplam	Tutar	Toplam	Tutar	Toplam	Tutar	Toplam	Tutar	Toplam
A-Brüt Satışlar		16.405.461,75		13.032.725,82		16.089.426,86		17.720.684,86		19.517.718,00
1)-600-Yurtiçi Satışlar	15.495.304,46		12.946.200,06		15.883.844,23		17.020.985,17		19.012.512,82	
2)-601-Yurtdışı Satışlar	910.157,29		86.525,76		3.689,27		178.342,14		11.854,15	
3)-602-Diğer Gelirler					201.893,36		521.357,55		493.351,03	
B-Satışların İndirimleri										
1)-610-Satıştan İadeler										
2)-Diğer İndirimler										
C-Net Satışlar		16.405.461,75		13.032.725,82		16.089.426,86		17.720.684,86		19.517.718,00
D-Satışların Maliyeti		9.322.485,90		7.044.614,35		8.059.715,25		8.708.785,17		8.057.595,10
1)-620-Satılan Mamullerin Maliyeti	9.322.485,90		7.044.614,35		8.059.715,25		8.708.785,17		8.057.595,10	
Brüt Satış Kar veya Zarar		7.082.975,85		5.988.111,47		8.029.711,61		9.011.899,69		11.460.122,90
E-Faaliyet Giderleri		14.907.173,67		19.248.440,10		25.735.580,36		29.396.495,64		33.384.078,50
1)-630-Araştırma -Geliştirme Gid.	3.541.542,12		4.465.429,48		4.417.438,91		3.712.406,46		5.952.574,28	
2)-631-Pazarlama Satış ve Dağıtım Gid.	41.269,03		44.424,00		27.278,74		7.220,46		13.614,37	
3)-632-Genel Yönetim Gid.	11.324.362,52		14.738.586,62		21.290.862,71		25.676.868,72		27.417.889,85	
Faaliyet Karı ve Zararı		-7.824.197,82		-13260328,63		-17.705.868,75		-20.384.595,95		-21.923.955,60
F-Diğer Faal Gelir ve Karlar		993.709,15		894.793,23		772.175,36		625.631,68		725.984,24
a)-642-Faiz Gelirleri	419.551,26		387.327,89		178.798,16		625.631,68		725.984,24	
b)-643-Komisyon Gelirleri										
c)-644-Konusu Kalmayan Karşılık										
d)-648-Enflasyon Düzeltmesi Kar										
e)-649-Faal.İlgili Diğer Gelir ve Kar	574.157,89		507.465,34		593.377,20					
G-Diğer Faa.Olağan Gid.ve Zarar		18.078,74		15.975,58		21.939,35		19.309,04		13.987,38
a)-654-Karşılık Giderleri										
b)-658-Enflasyon Düzelt Zarar(-)										
c)-659-Diğer Olağan Gider ve Zararlar	18.078,74		15.975,58		21.939,35		19.309,04		13.987,38	
Olağan Kar veya Zarar		-6.848.567,41		-12.381.510,98		-16.955.632,74		-19.778.273,31		-21.211.958,74
I-Olağandışı Gelir ve Karlar		765.158,22		288.928,93		1.099.337,67		329.133,27		546.020,75
a)-671-Önceki Dönem Gelir ve Karlar	765.158,22									
b)-679-Diğ. Olağandışı Gelir ve Karlar			288.928,93		1.099.337,67		329.133,27		546.020,75	
İ-Olağandışı Gider ve Zararlar		2.161.619,69		94.391,05		126.135,83		23.172,87		97.138,77
a)-681-Önceki Dönem Gider ve Zarar	19.634,61		1.502,71				8.509,50		8.973,40	
b)-689-Diğer Olağandışı Gid.ve Zarar.	2.141.985,08		92.888,34		126.135,83		14.663,37		88.165,37	
Dönem Karı veya Zararı		-8.245.028,88		-12.186.973,10		-15.982.430,90		-19.472.312,91		-20.763.076,76

Kaynak: Artvin OBM 2006-2010 Yılları Gelir-Gider Tabloları

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı : MERTTÜRK, Gülfe
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve Yeri : 15/01/1986 – Hopa/ARTVİN
Medeni Hali : Bekar
Telefon : 0 (505) 443 72 48
Faks : --
e-mail : gulfemertturk@hotmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Başlangıç-Bitiş
Yüksek Lisans	Artvin Çoruh Ün./Orman Mühendisliği Anabilim Dalı	2009 – ...
Lisans	Karadeniz Teknik Üniversitesi / İktisat Bölümü	2004 – 2008
Lise	Şehit Savaş Gedik Lisesi/ Borçka- ARTVİN	1999 – 2002

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2008 – ...	Artvin İl Telekom Müdürlüğü	Uzman Yardımcısı

Yabancı Dil

İngilizce